

Færniþörf á vinnumarkaði

Niðurstöðuskýrsla úr svörum aðildarfyrirtækja Samtaka verslunar og þjónustu í tengslum við könnun Menntadags atvinnulífsins

Arnar Birkir Dansson

arnarbirkir@sa.is

Hagfræðingur á efnahagssviði SA

Tekið saman þann 15. apríl 2025

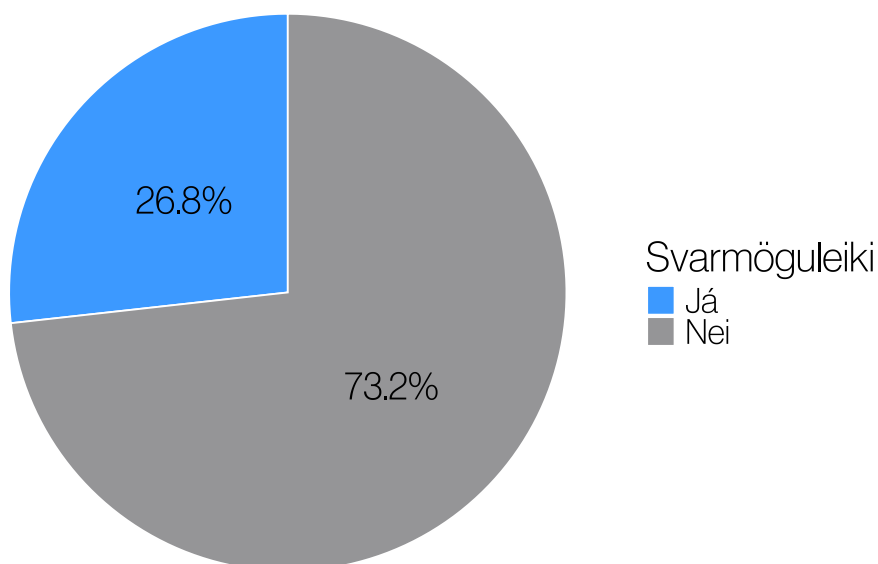
Könnunin var framkvæmd af Gallup og var send út af SA. Fyrsti póstur var sendur út 17. janúar og könnunin lokaði þann 5. febrúar. Af 380 fyrirtækjum SVP svöruðu 144 sem er um 29% svarhlutfall. Markmið könnunarinnar var að meta hvernig íslenskt menntakerfi uppfyllir færniþarfir íslenskra fyrirtækja og greina helstu áskoranir sem þau standa frammi fyrir í tengslum við mannauð. Jafnframt var kannað hvort og hvernig fyrirtæki nýta gervigreind í starfsemi sinni og hvaða afstöðu stjórnendur hafa til starfsmenntasjóða.

Efnisyfirlit

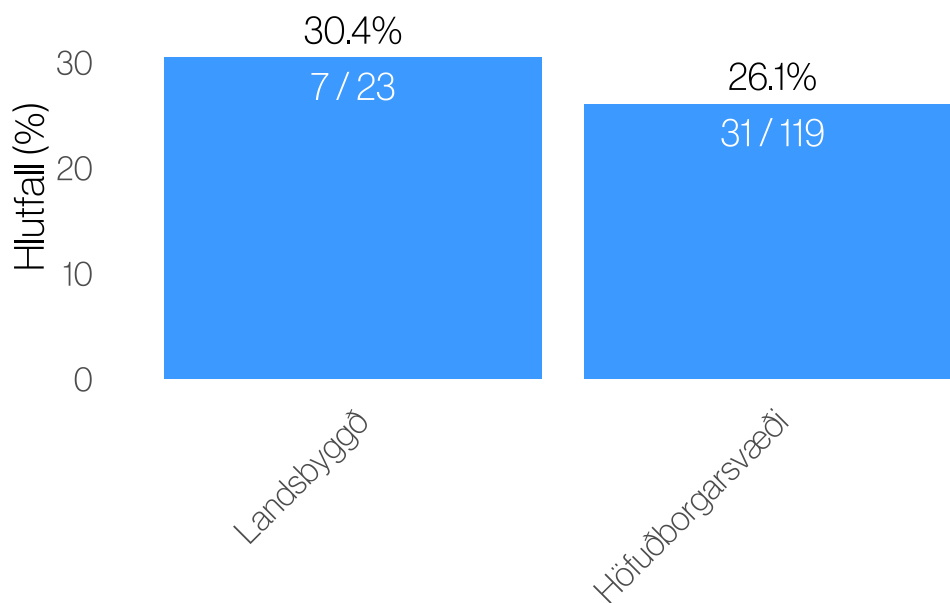
1 Skortur núna	1
1.1 Er skortur á starfsfólki í þínu fyrirtæki nú?	1
1.2 Hvernig er skorturinn eftir staðsetningu?	1
1.3 Hvernig er skorturinn eftir atvinnugreinum?	2
1.4 Hvernig er skorturinn eftir stærð fyrirtækja?	3
1.5 Hvaða tegund starfsfólks skortir?	3
2 Skortur til framtíðar	4
2.1 Telur þú að skortur á mannauði muni standa í vegi fyrir vexti fyrirtækis þíns á næstu fimm árum?	4
2.2 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir landsvæðum	4
2.3 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir atvinnugreinum	5
2.4 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir stærð fyrirtækja	6
3 Framtíðarhorfur	7
3.1 Sérðu fram á að fjölga eða fækka stöðugildum á næstu 5 árum?	7
3.2 Fjölgun eða fækkun eftir landshluta	8
3.3 Fækkun eftir atvinnugreinum	9
3.4 Hlutfallsleg breyting á starfsmannahaldi næstu fimm ár	10
3.5 Fjölgun starfsfólks erlendis frá	11
4 Staðan í dag	12
4.1 Hlutfall starfsfólks af erlendum uppruna	12
4.2 Hlutfall háskóla- og iðnmenntaðra innan fyrirtækja	13
4.3 Hlutfall starfsfólks með aðra sérþekkingu og ófaglæðra innan fyrirtækja	14
5 Staða menntakerfisins	15
5.1 Hversu vel eða illa uppfyllir íslenskt menntakerfi færniþörf þíns fyrirtækis núna?	15
5.2 Hversu vel eða illa uppfyllir íslenskt menntakerfi færniþörf þíns fyrirtækis næstu fimm árin?	15
5.3 Staða menntakerfisins eftir atvinnugreinum	16
6 Starfsmenntasjóðir	17
6.1 Hversu vel þekkir þú til stuðningsúrræða til endurmenntunar, sem boðið er upp á í gegnum Áttina?	17
6.2 Þekking á Áttinni meðal atvinnugreina	18
6.3 Þekking á Áttinni milli svæða	19
6.4 Þekking á Áttinni eftir stærð fyrirtækja	20
6.5 Nýtir fyrirtæki þitt stuðningsúrræði til endurmenntunar, t.d. styrki úr starfsmenntunarsjóðum, námskeið hjá fræðsluaðilum, osfv?	21
6.6 Nýting stuðningsúrræða eftir svæði	21
6.7 Nýting stuðningsúrræða eftir atvinnugreinum	22
6.8 Nýting stuðningsúrræða eftir stærð	23
6.9 Hversu vel finnst þér sú endurmenntun nýtast þínu starfsfólki?	23
6.10 Ánægja með stuðningsúrræði til endurmenntunar eftir staðsetningu	24
6.11 Hvers vegna nýtir fyrirtækið ekki stuðningsúrræði til endurmenntunar?	25
7 Gervigreind	26
7.1 Hversu mikil tækifæri telur þú til þess að nýta gervigreind í starfsemi fyrirtækisins?	27
7.2 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir svæðum	28
7.3 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir atvinnugreinum	29
7.4 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir stærð	30
7.5 Hversu mikið er gervigreind notuð í starfsemi fyrirtækisins í dag?	31
7.6 Notkun gervigreindar eftir svæðum	32
7.7 Notkun gervigreindar eftir atvinnugreinum	33
7.8 Notkun gervigreindar eftir stærð	34
7.9 Hversu mikil áhrif telurðu að gervigreind muni hafa á þínum samkeppnismarkaði á næstu árum?	35
7.10 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir svæði	36
7.11 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir atvinnugrein	37
7.12 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir stærð	38

1 Skortur núna

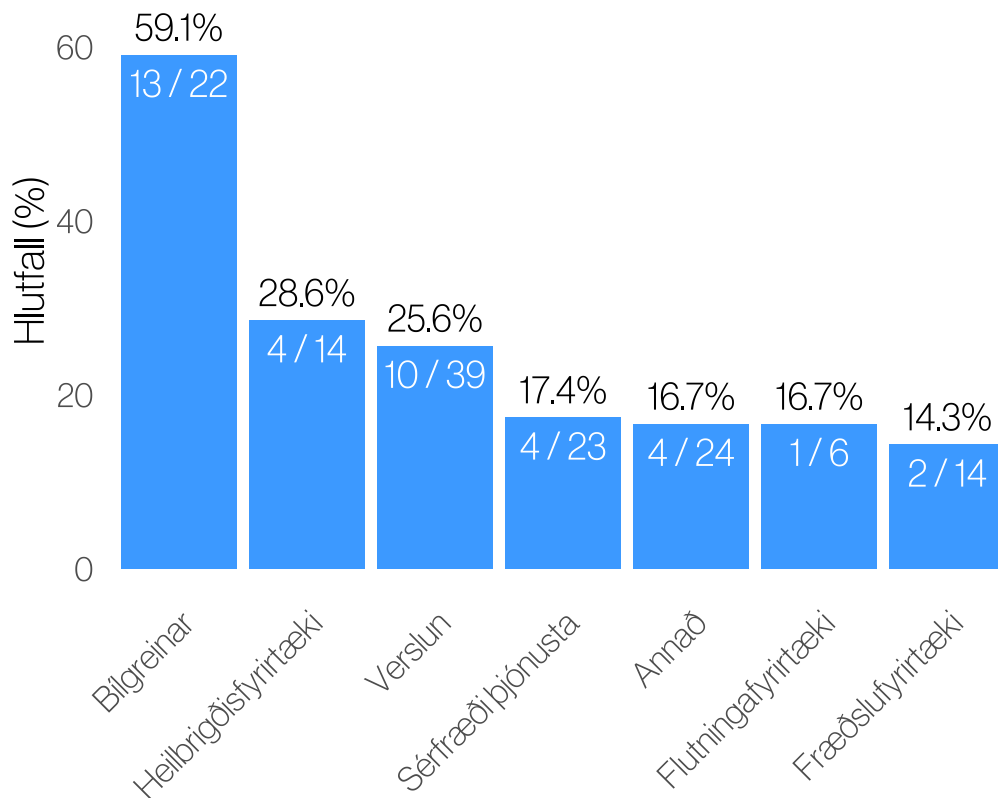
1.1 Er skortur á starfsfólki í þínu fyrirtæki nú?

1.2 Hvernig er skorturinn eftir staðsetningu?

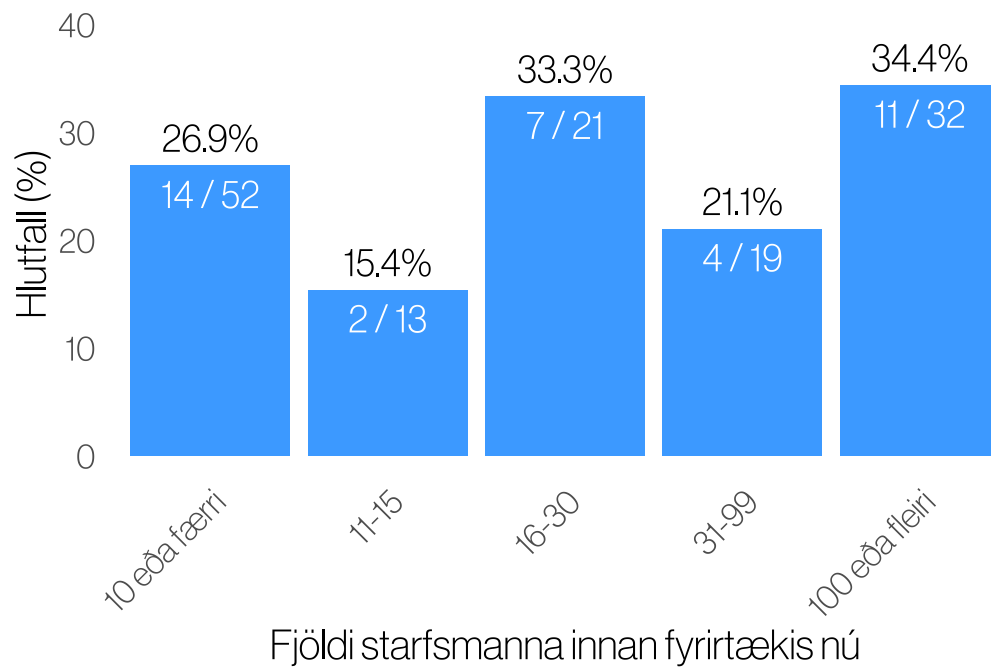

1.3 Hvernig er skorturinn eftir atvinnugreinum?

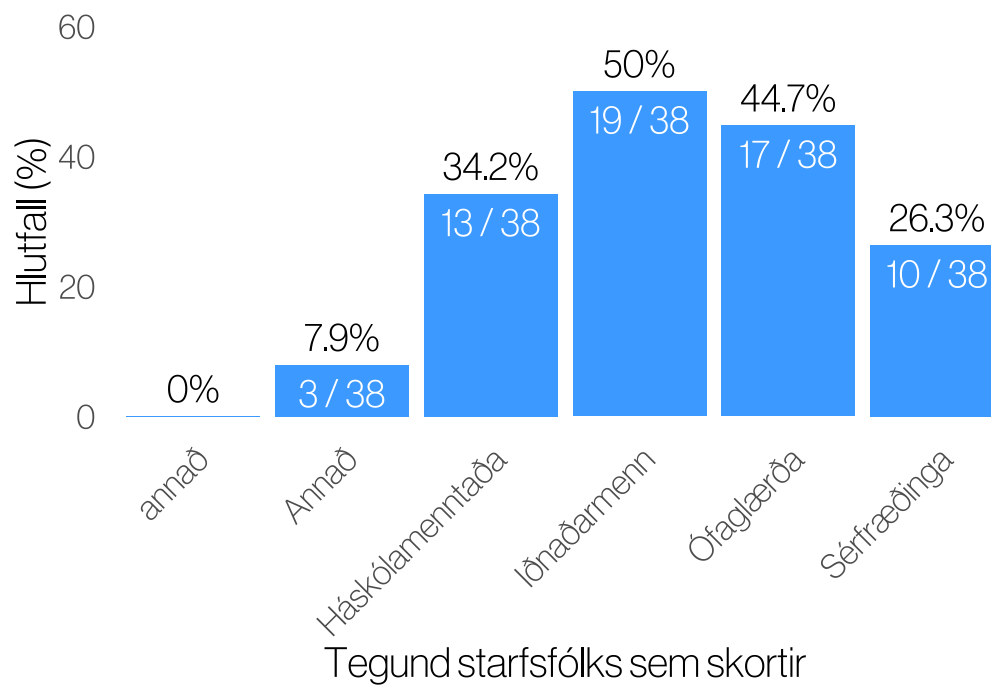

Ef undirflokkur inniheldur færri en fjögur fyrirtæki, eru fyrirtækin færð í flokkinn annað. Það er gert til að tryggja að niðurstöður sé ekki hægt að rekja niður á einstaka fyrirtæki. Til viðbótar er flokkurinn "gáfu ekki upp" þau fyrirtæki sem ekki merktu sérstaklega hvaða undirflokki þau tilheyra í könnuninni.

1.4 Hvernig er skorturinn eftir stærð fyrirtækja?

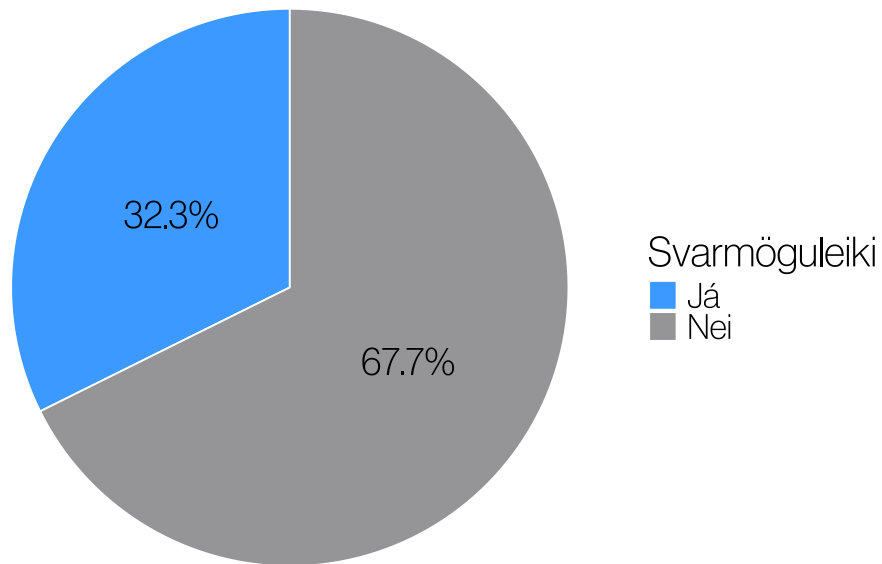

1.5 Hvaða tegund starfsfólks skortir?

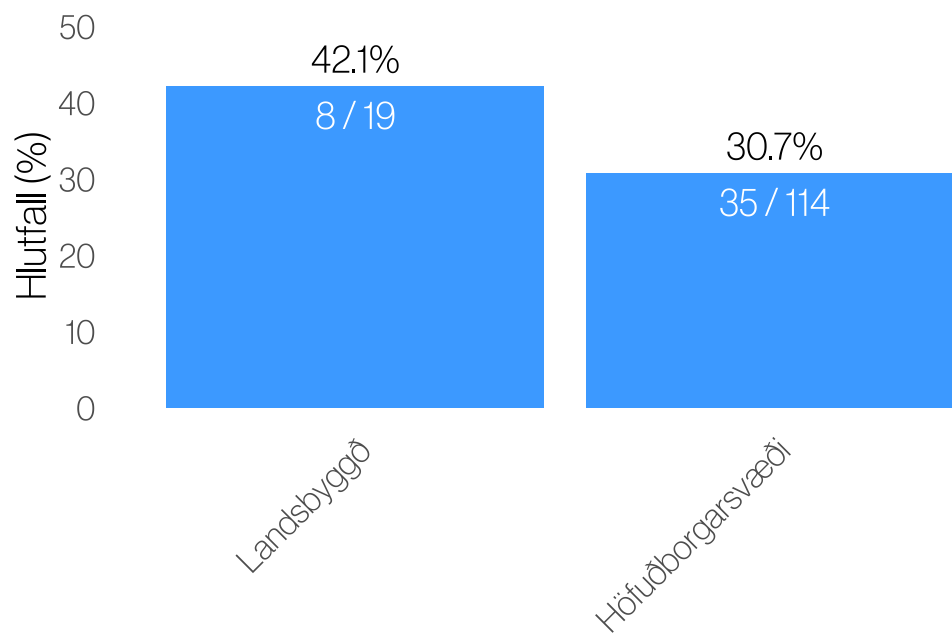

2 Skortur til framtíðar

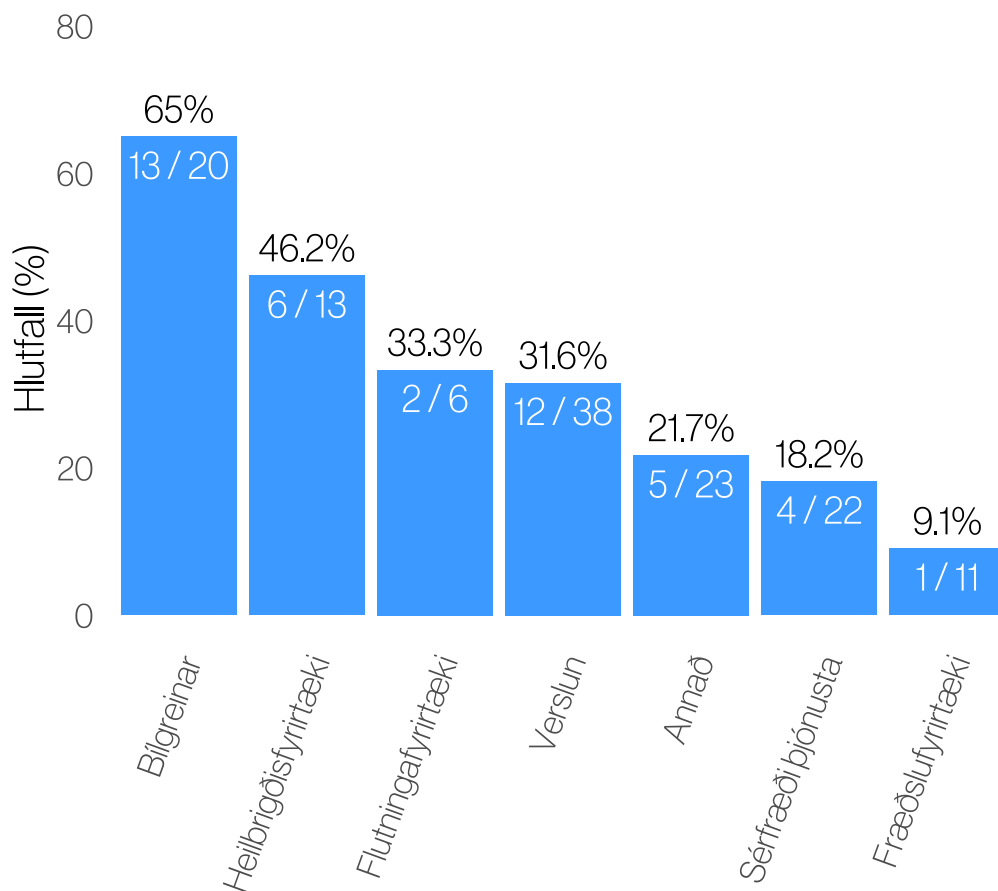
2.1 Telur þú að skortur á mannauði muni standa í vegi fyrir vexti fyrirtækis þíns á næstu fimm árum?

2.2 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir landsvæðum

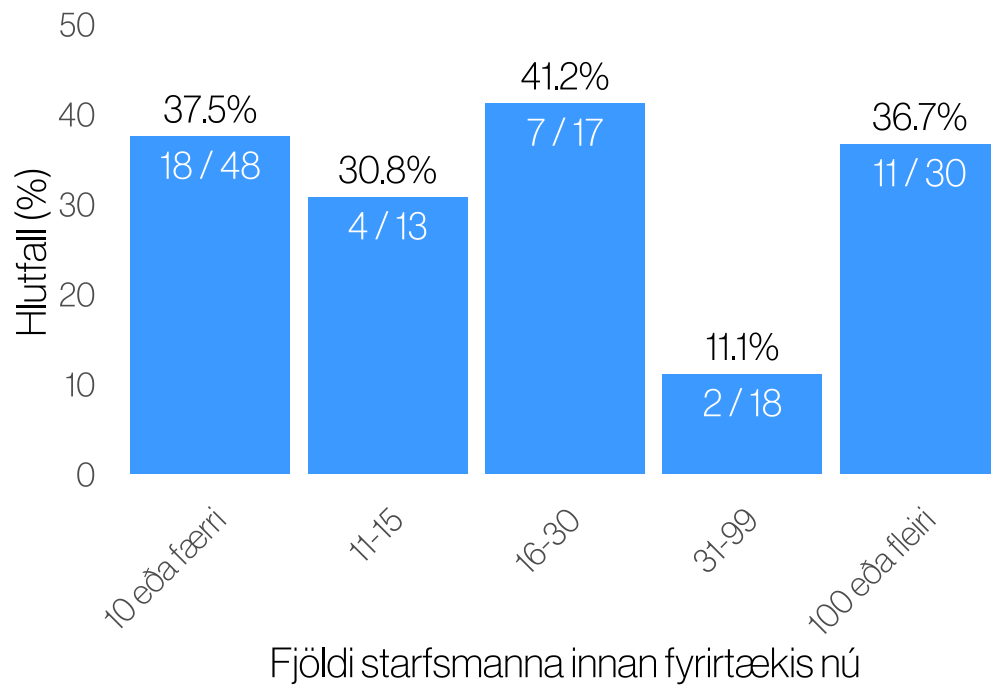

2.3 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir atvinnugreinum

Ef undirflokkur inniheldur færri en fjögur fyrirtæki, eru fyrirtækin færð í flokkinn annað. Það er gert til að tryggja að niðurstöður sé ekki hægt að rekja niður á einstaka fyrirtæki. Til viðbótar er flokkurinn "gáfu ekki upp" þau fyrirtæki sem ekki merktu sérstaklega hvaða undirflokki þau tilheyra í könnuninni.

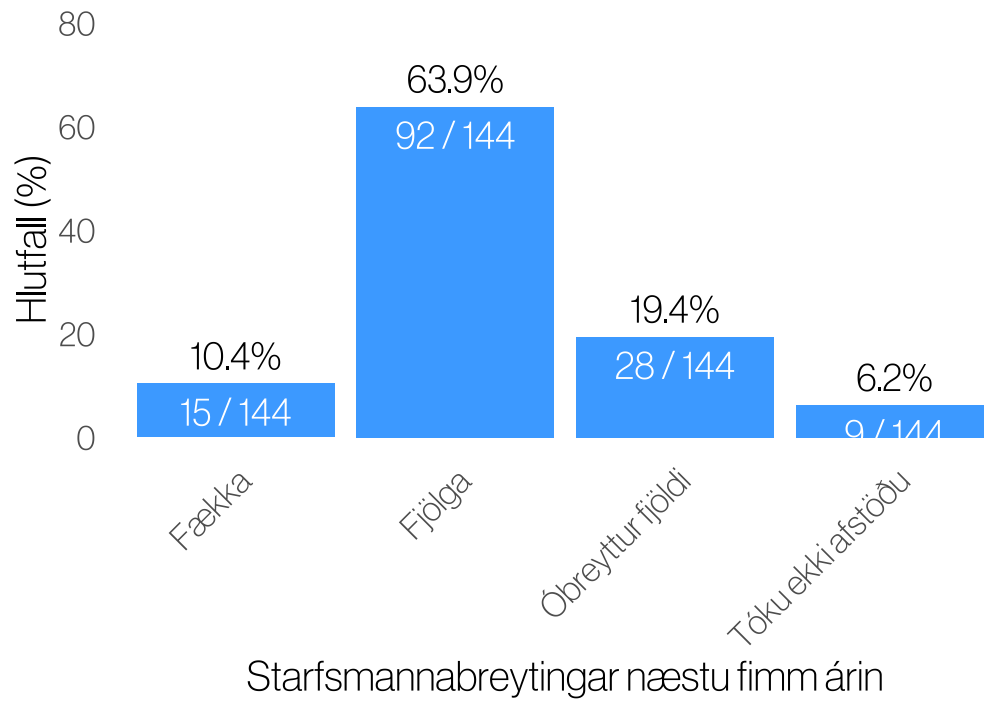
2.4 Hömlur á framtíðarvexti vegna skorts eftir stærð fyrirtækja

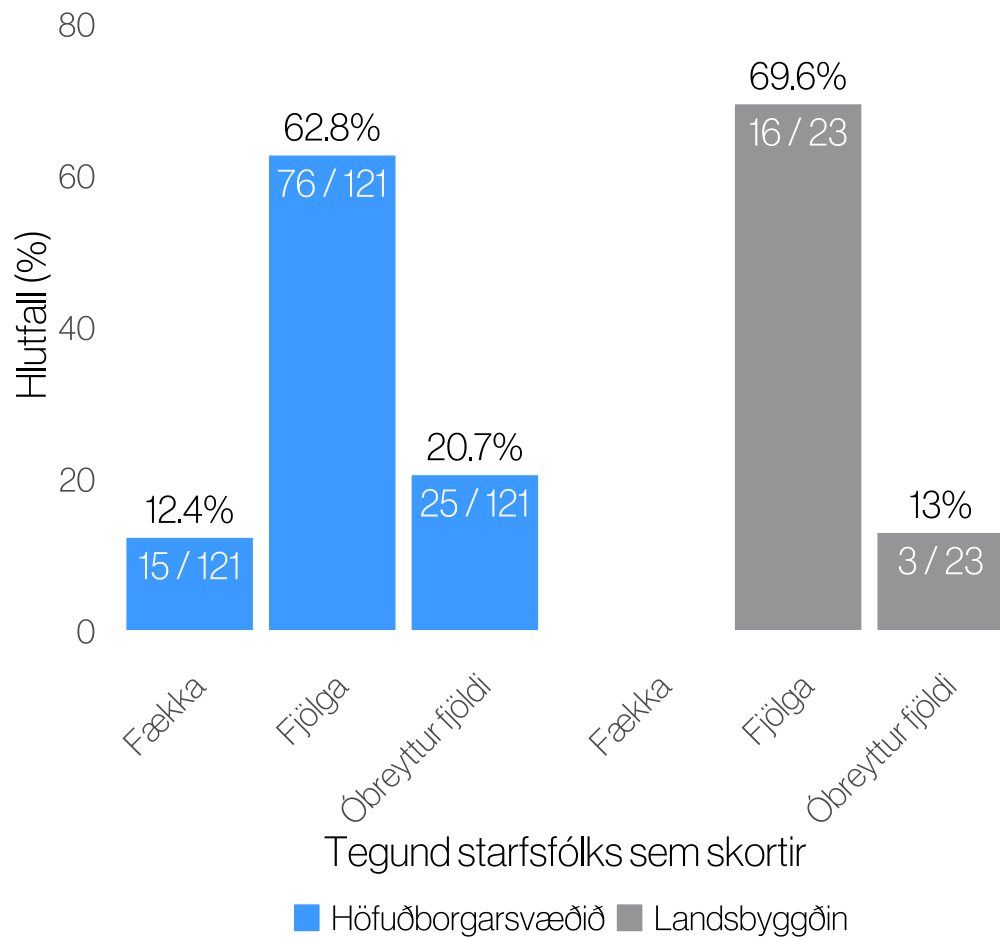
Ef undirflokkur inniheldur færri en fjögur fyrirtæki, eru fyrirtækin færð í flokkinn annað. Það er gert til að tryggja að niðurstöður sé ekki hægt að rekja niður á einstaka fyrirtæki. Til viðbótar í annað eru þau fyrirtæki sem ekki gáfu upp starfsmannafjölda.

3 Framtíðarhorfur

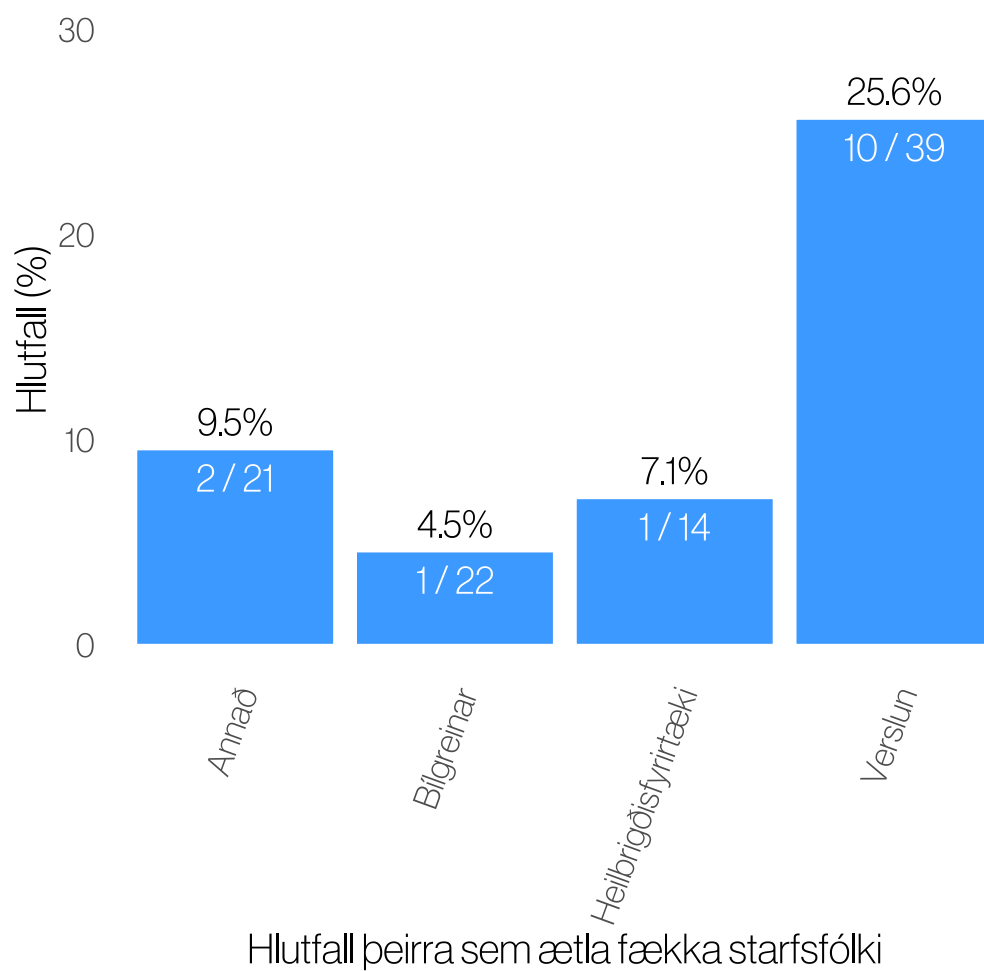
3.1 Sérðu fram á að fjölga eða fækka stöðugildum á næstu 5 árum?

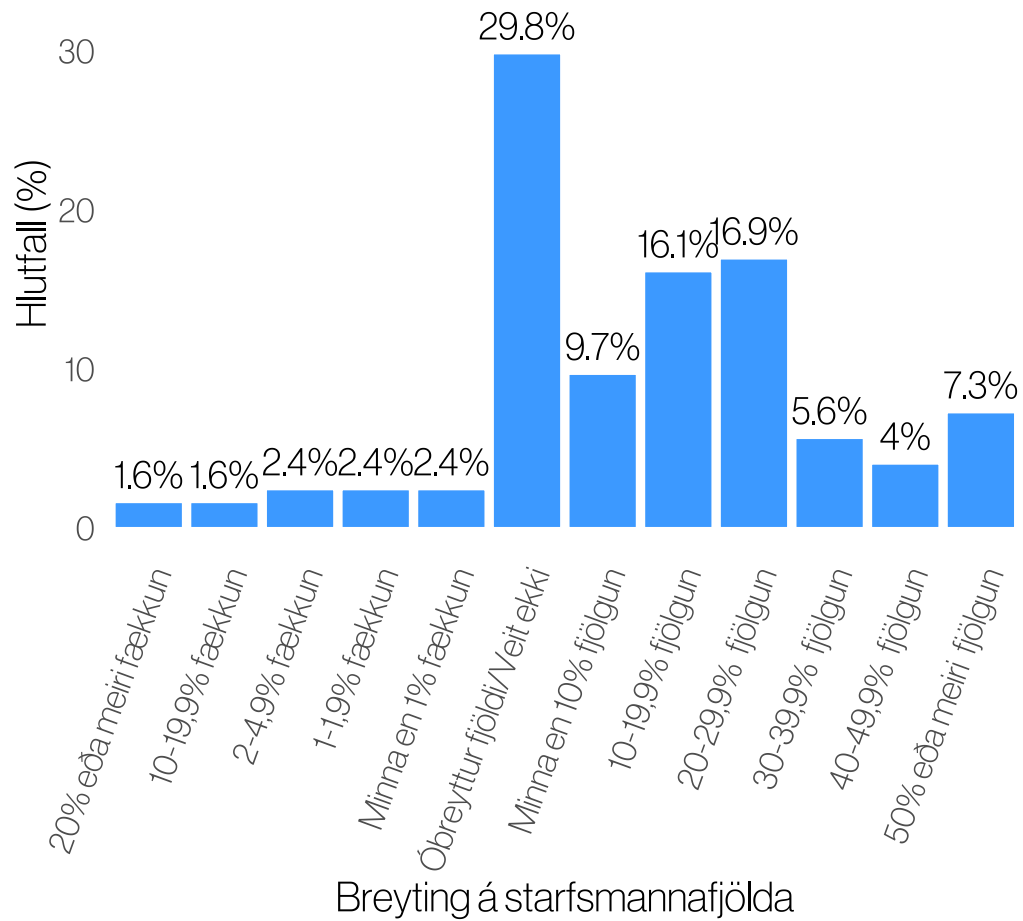
3.2 Fjölgun eða fækkun eftir landshluta

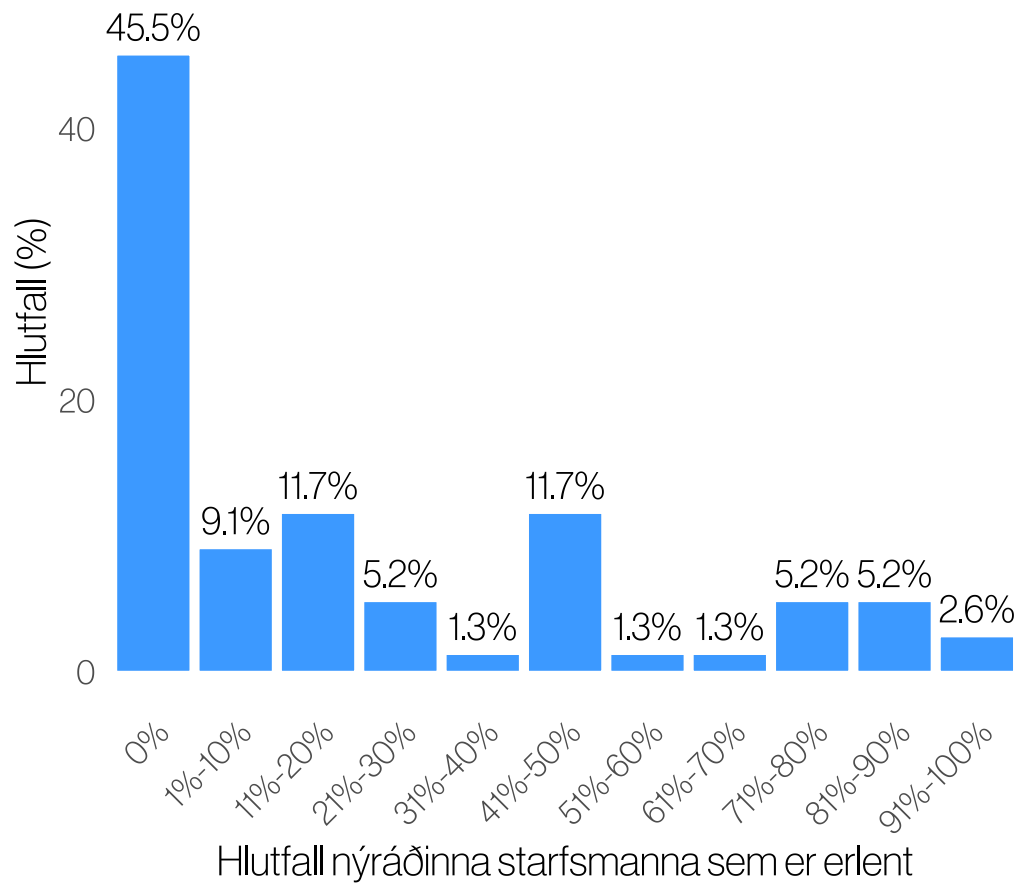
3.3 Fækkun eftir atvinnugreinum

3.4 Hlutfallsleg breyting á starfsmannahaldi næstu fimm ár

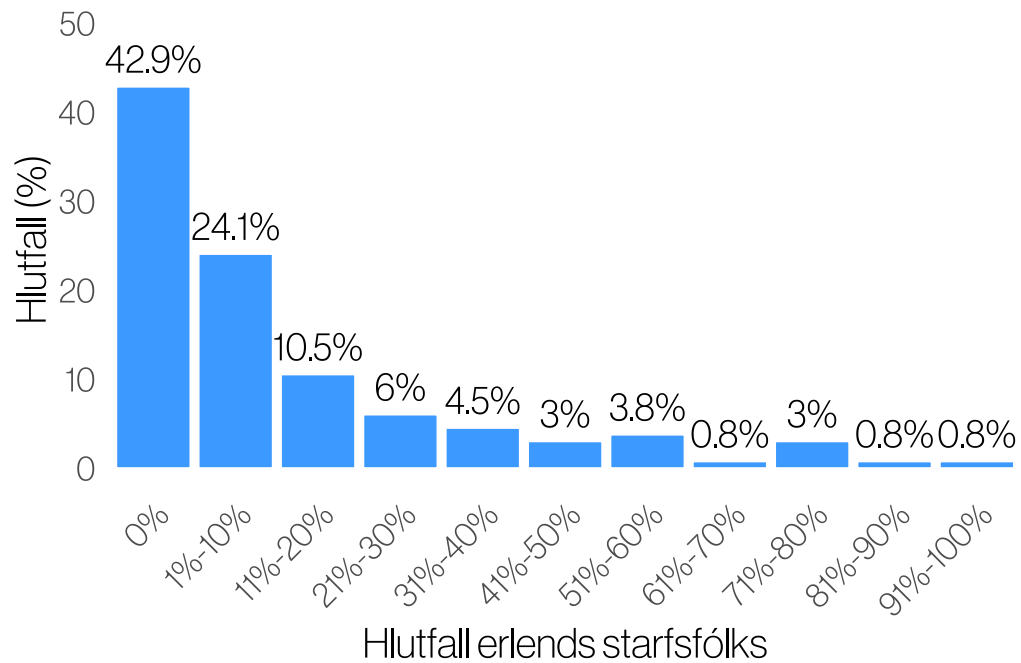

3.5 Fjölgun starfsfólks erlendis frá

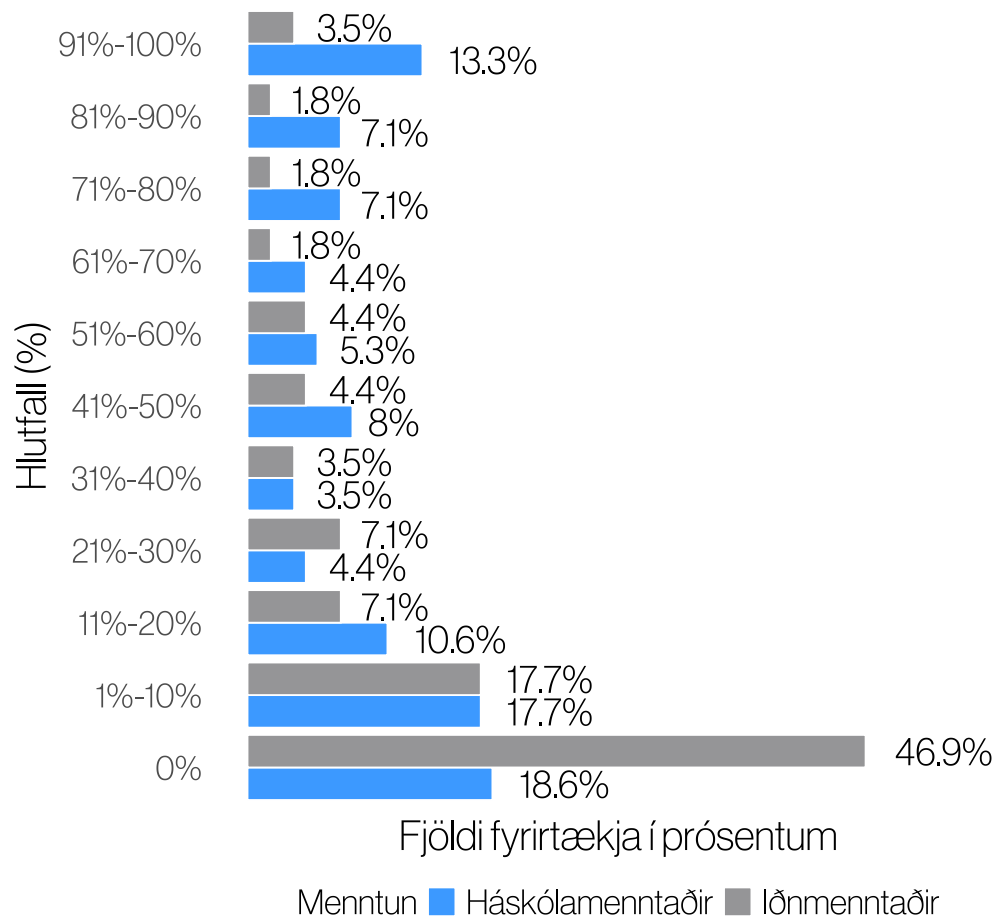
4 Staðan í dag

4.1 Hlutfall starfsfólks af erlendum uppruna

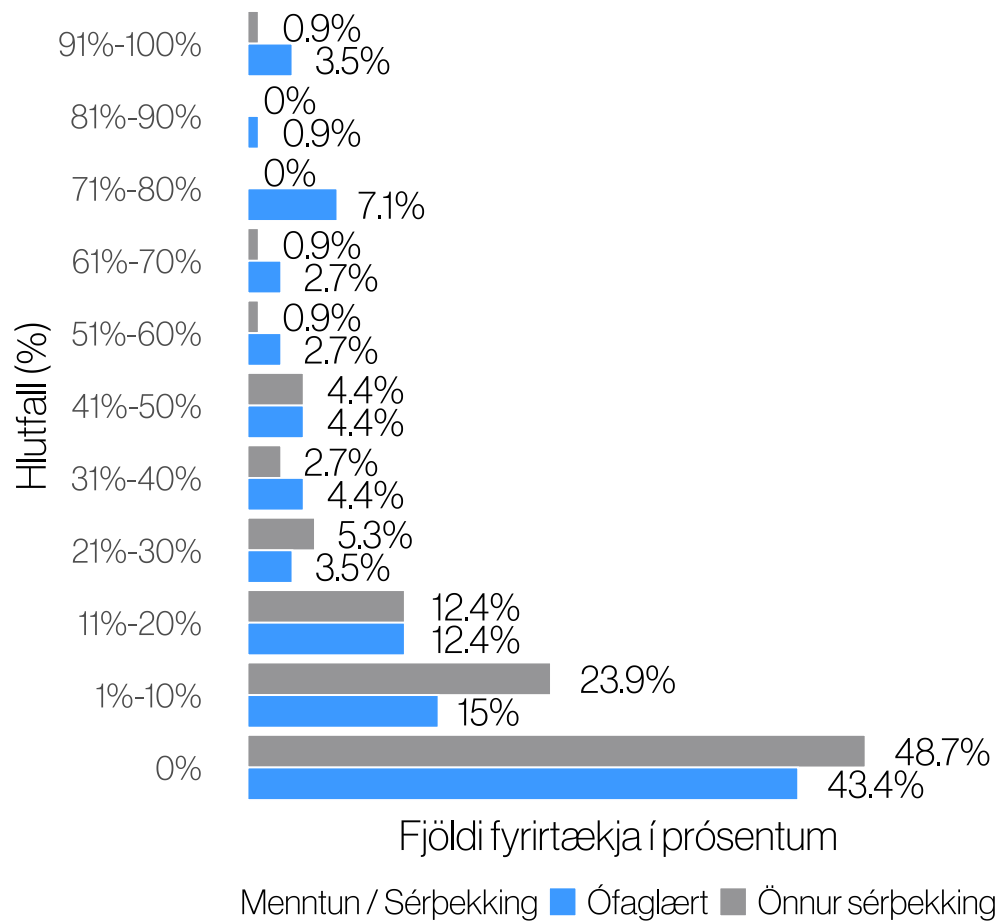

Starfsmaður telst af erlendum uppruna ef hann er ekki með íslenskan ríkisborgararétt.

4.2 Hlutfall háskóla- og iðnmenntaðra innan fyrirtækja

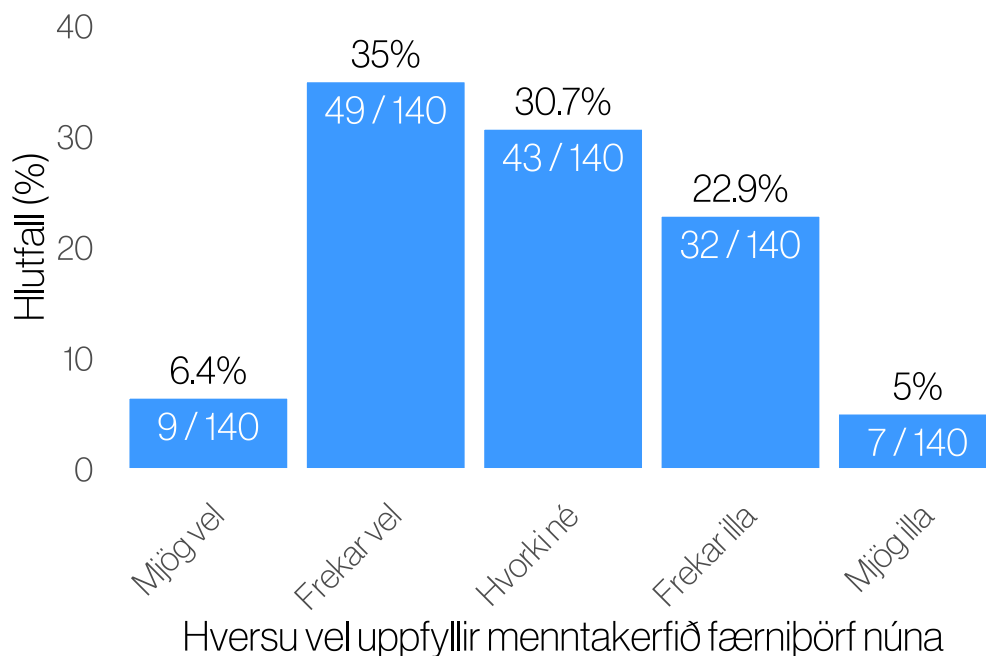

4.3 Hlutfall starfsfólks með aðra sérþekkingu og ófagglæðra innan fyrirtækja

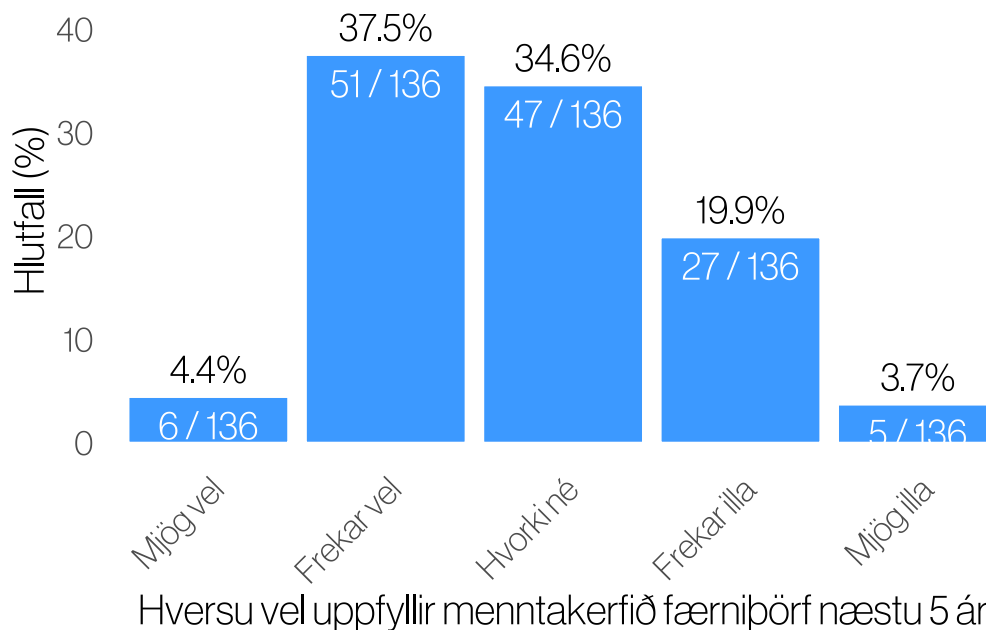

5 Staða menntakerfisins

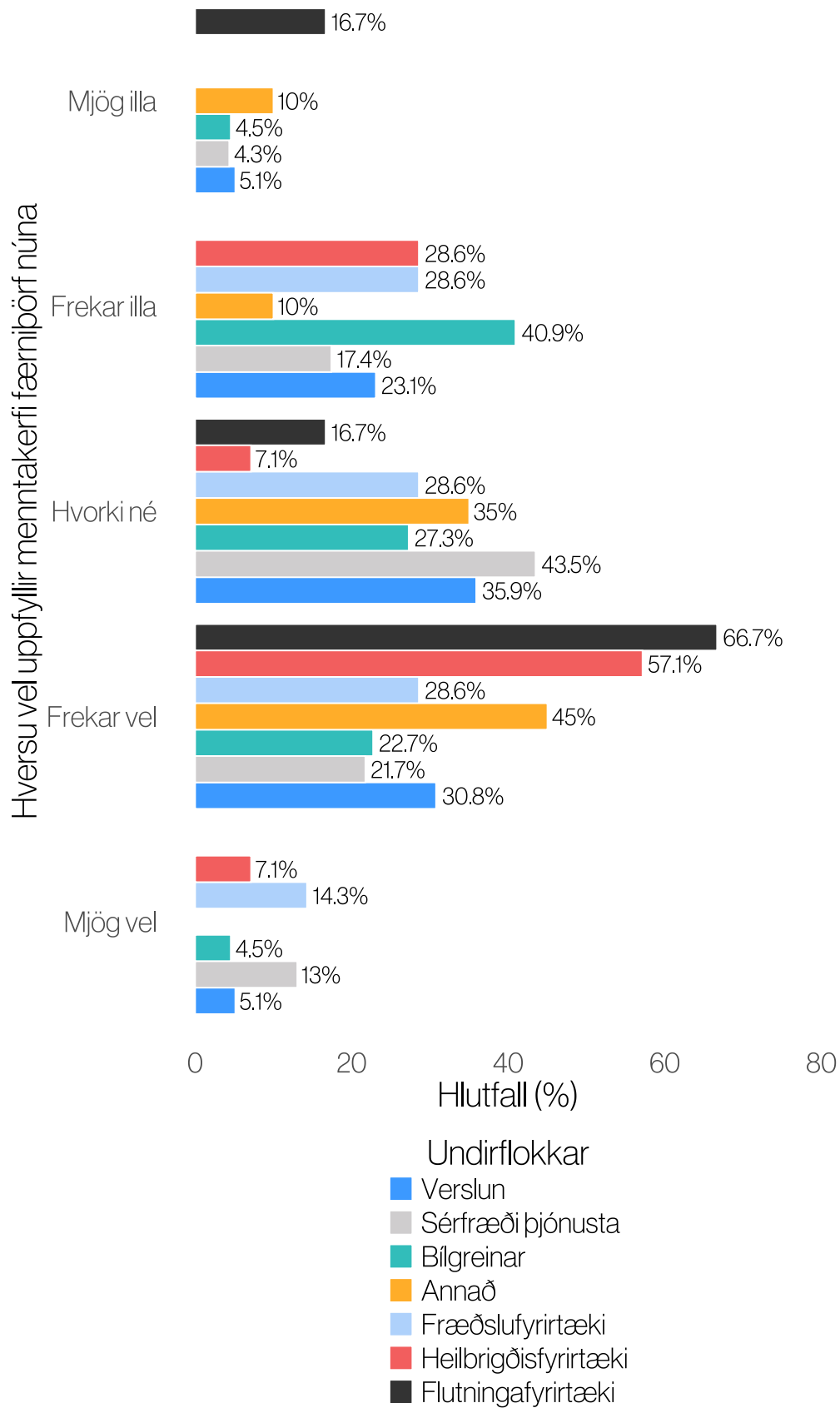
5.1 Hversu vel eða illa uppfyllir íslenskt menntakerfi færniþörf þíns fyrirtækis núna?

5.2 Hversu vel eða illa uppfyllir íslenskt menntakerfi færniþörf þíns fyrirtækis næstu fimm árin?

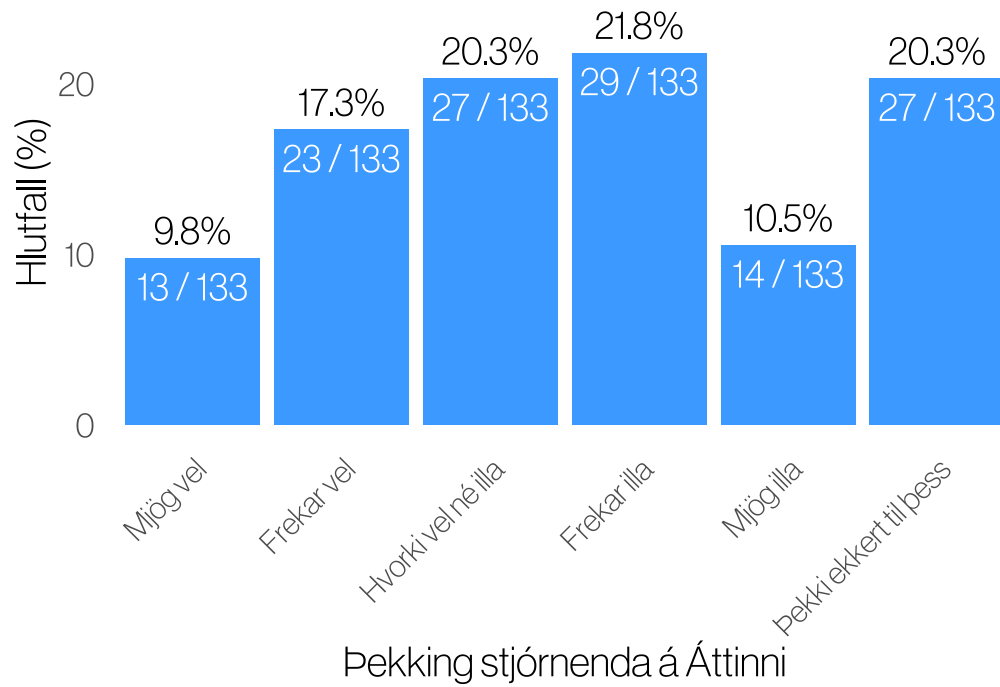

5.3 Staða menntakerfisins eftir atvinnugreinum

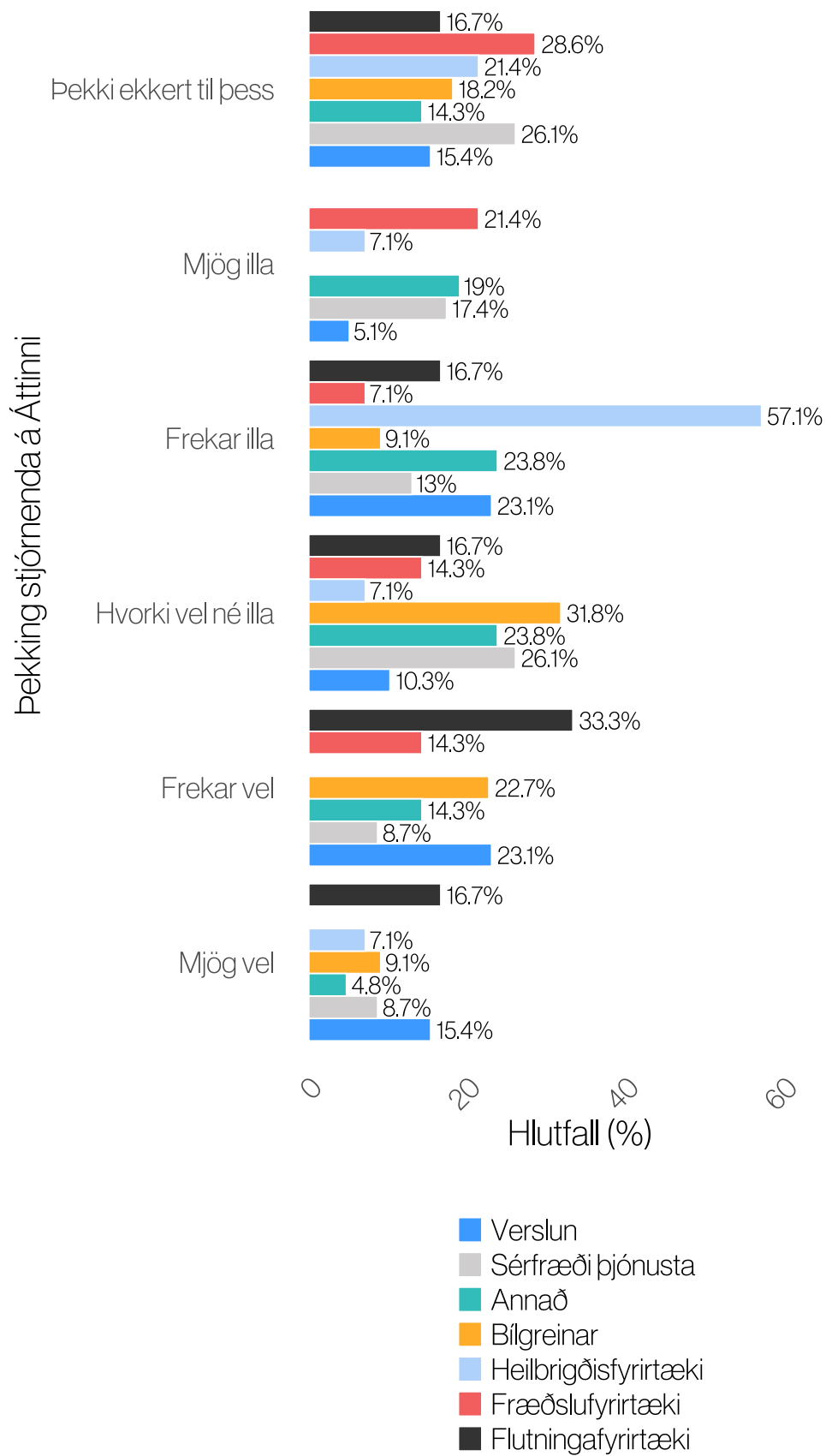

6 Starfsmenntasjóðir

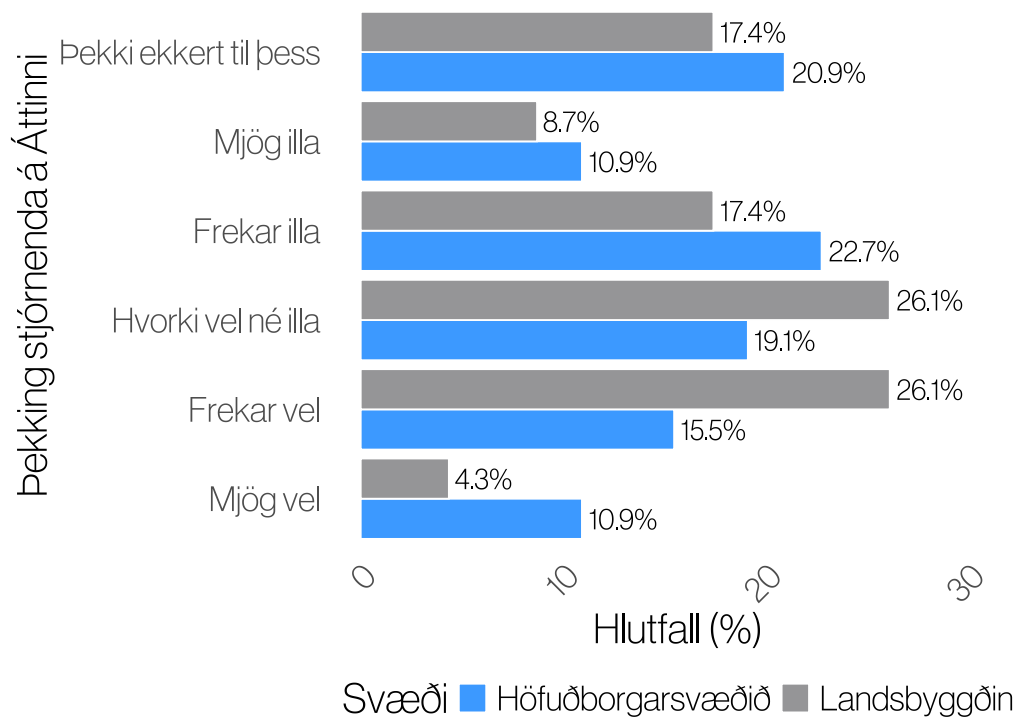
6.1 Hversu vel þekkir þú til stuðningsúrræða til endurmenntunar, sem boðið er upp á í gegnum Áttina?

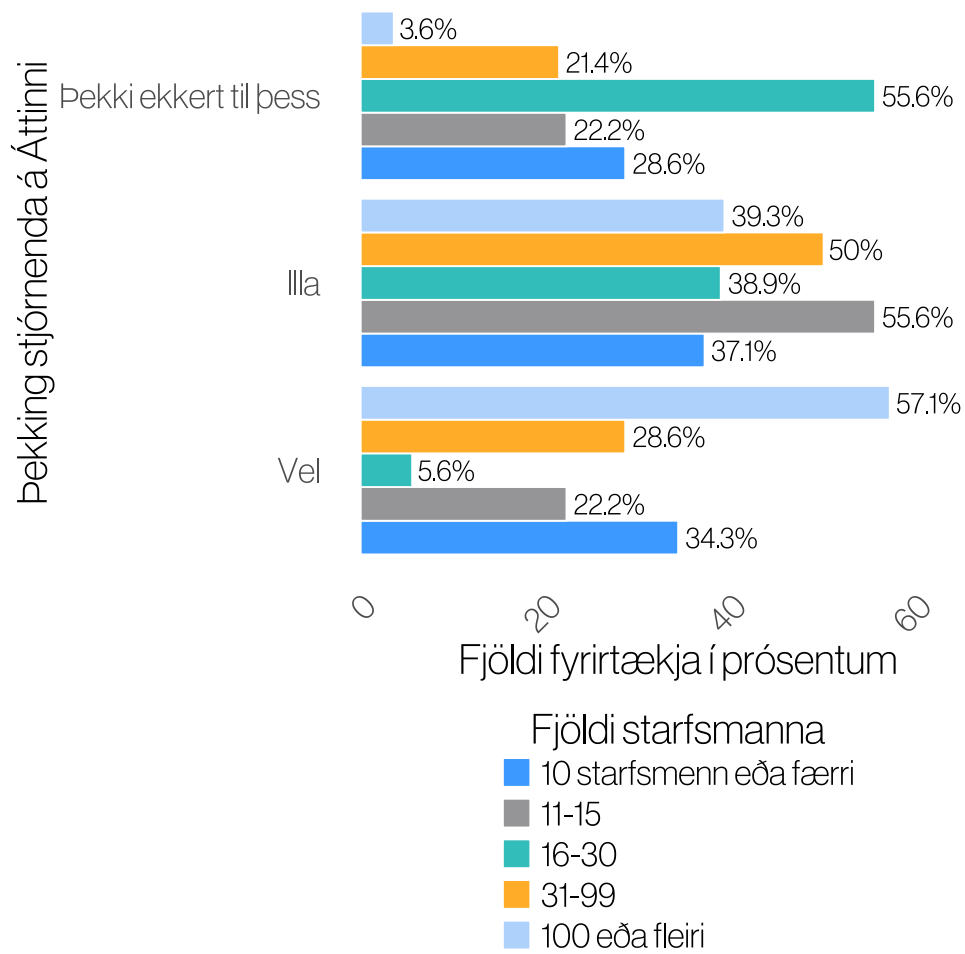
6.2 Þekking á Áttinni meðal atvinnugreina

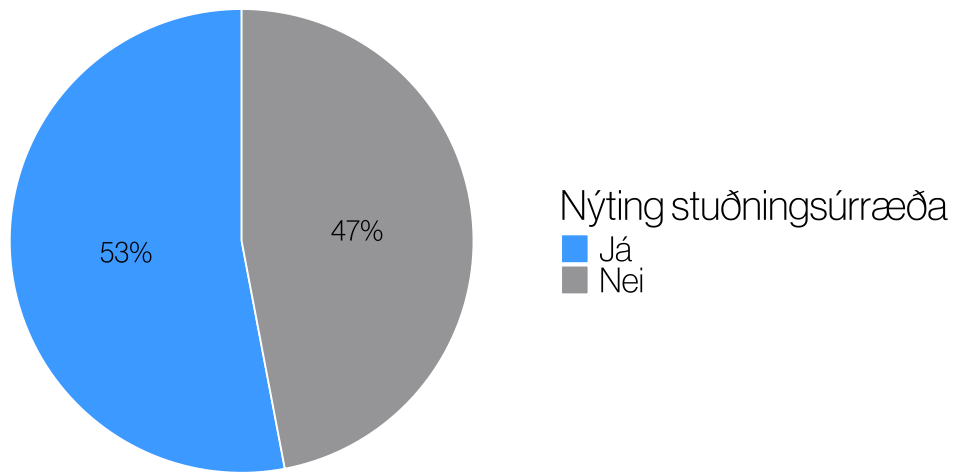
6.3 Þekking á Áttinni milli svæða

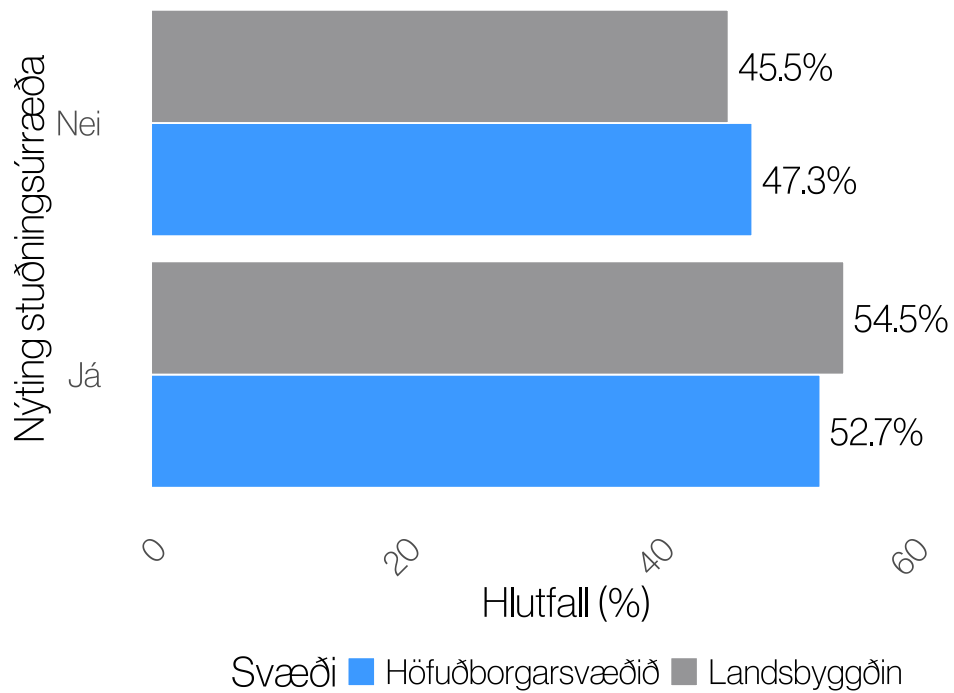
6.4 Þekking á Áttinni eftir stærð fyrirtækja

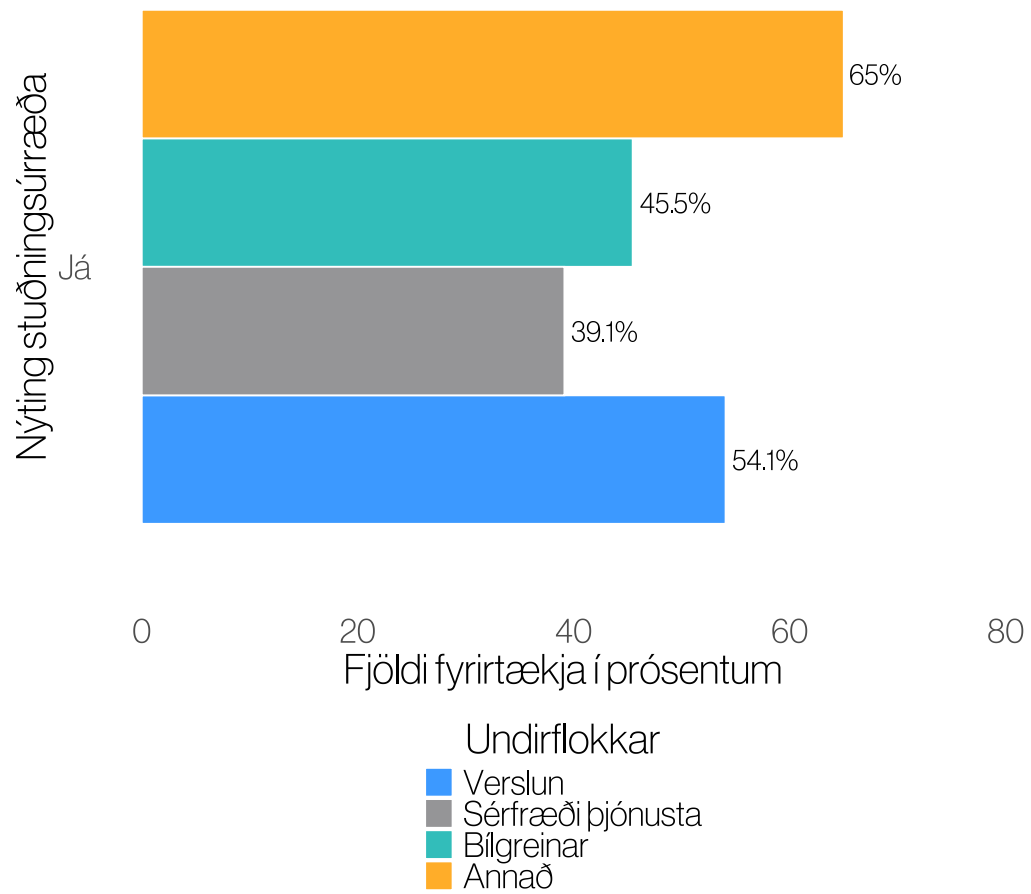
6.5 Nýtir fyrirtæki þitt stuðningsúrræði til endurmenntunar, t.d. styrki úr starfsmenntunarsjóðum, námskeið hjá fræðsluaðilum, osfv?

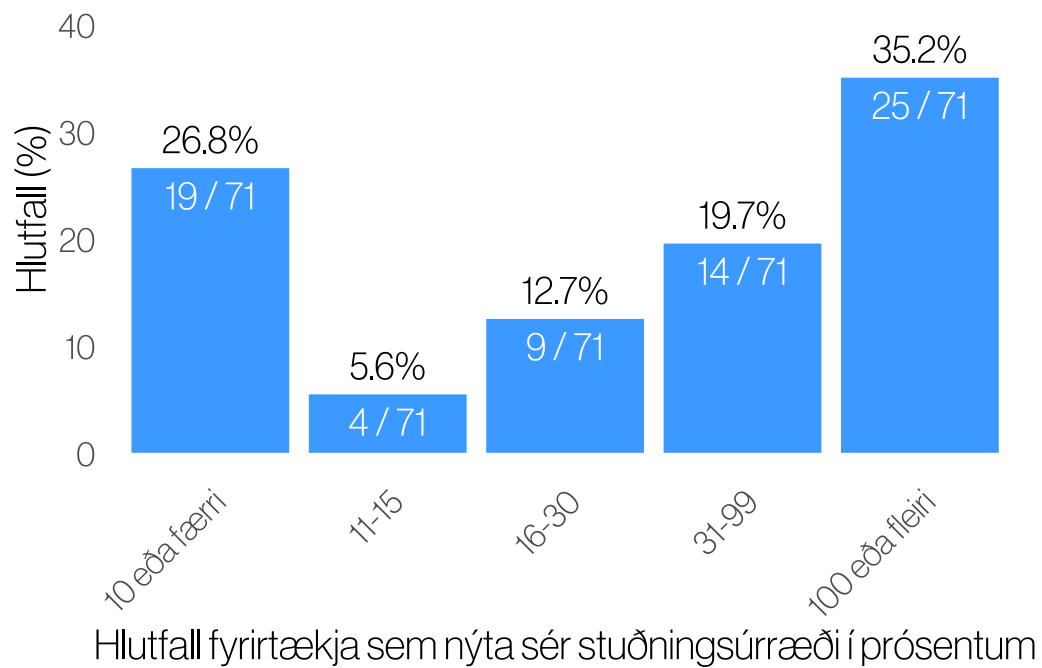
6.6 Nýting stuðningsúrræða eftir svæði

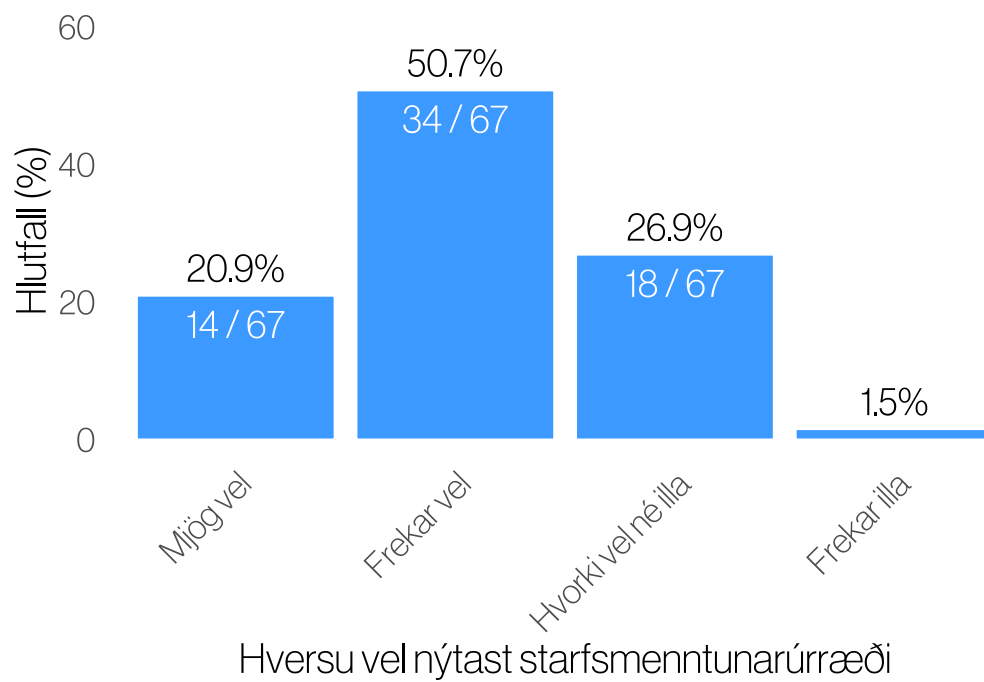
6.7 Nýting stuðningsúrræða eftir atvinnugreinum

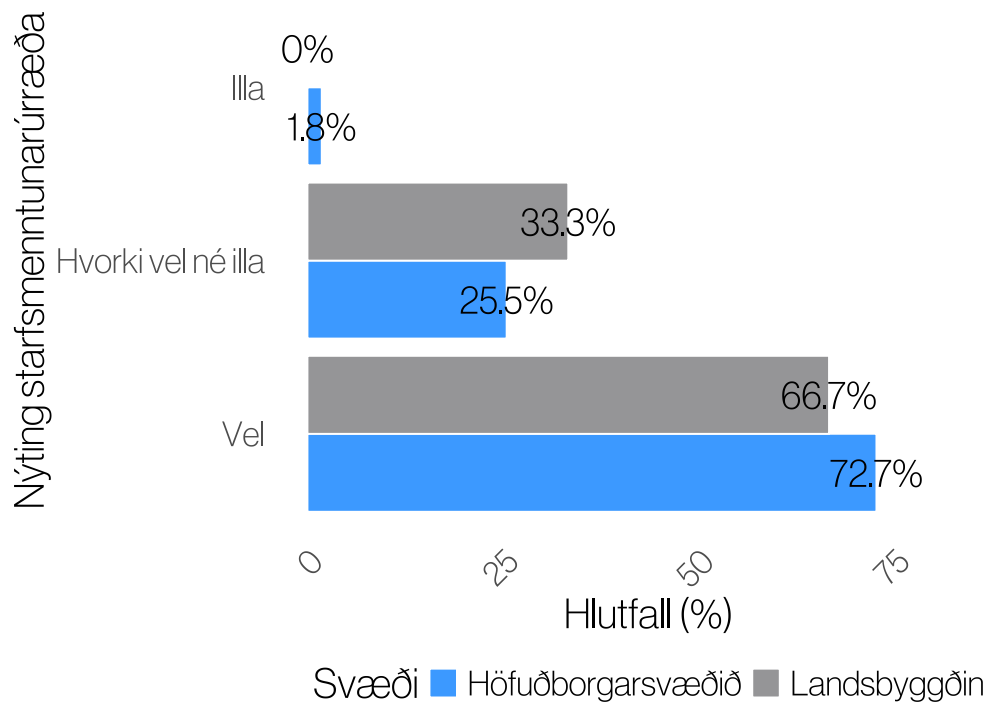
6.8 Nýting stuðningsúrræða eftir stærð

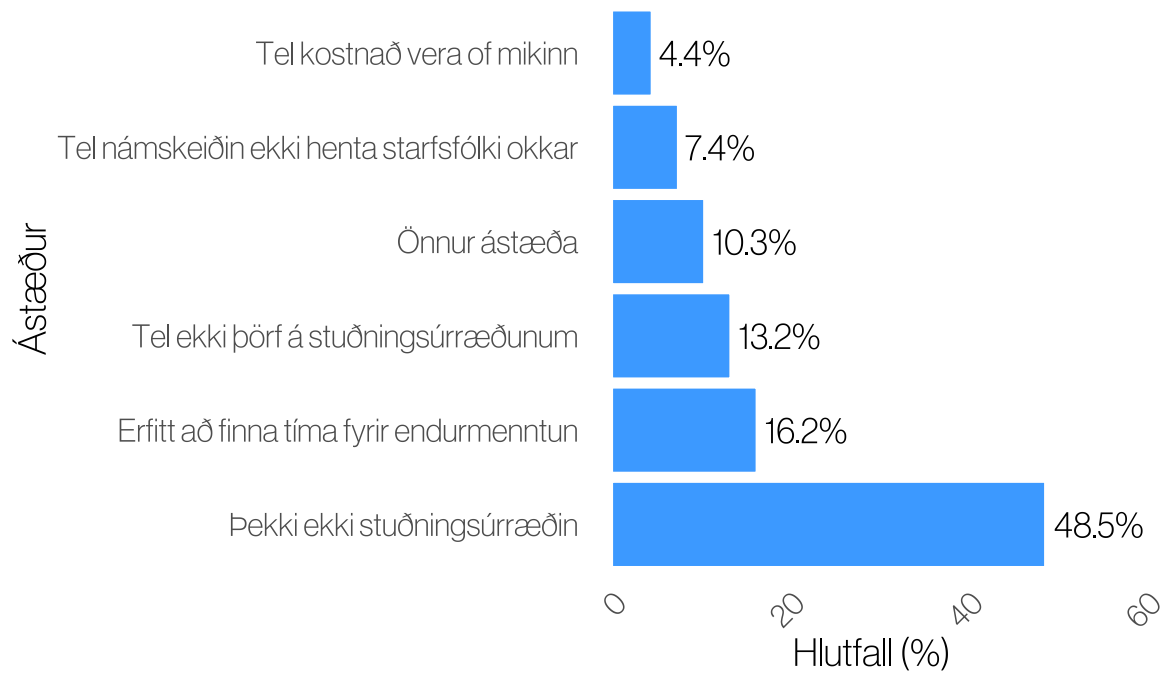
6.9 Hversu vel finnst þér sú endurmenntun nýtast þínu starfsfólki?

6.10 Ánægja með stuðningsúrræði til endurmenntunar eftir staðsetningu

6.11 Hvers vegna nýtir fyrirtækið ekki stuðningsúrræði til endurmenntunar?

7 Gervigreind

89,2%

Fyrirtækja sjá tækifæri í nýtingu gervigreindar en ætla ekki að fækka starfsfólki.

8,2%

Fyrirtækja sjá tækifæri í nýtingu gervigreindar ætla fjölga starfsfólki meira en 50% á næstu fimm árum.

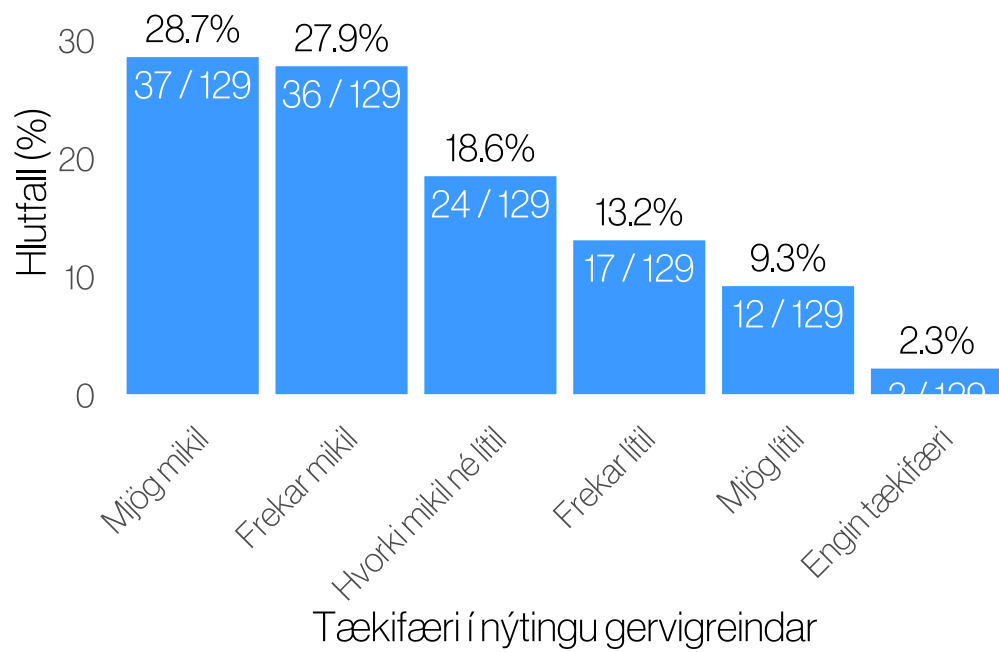
33,6%

Þeirra fyrirtækja sem nýta sér úrræði starfsmenntasjóða telja mikil tækifæri í notkun gervigreindar.

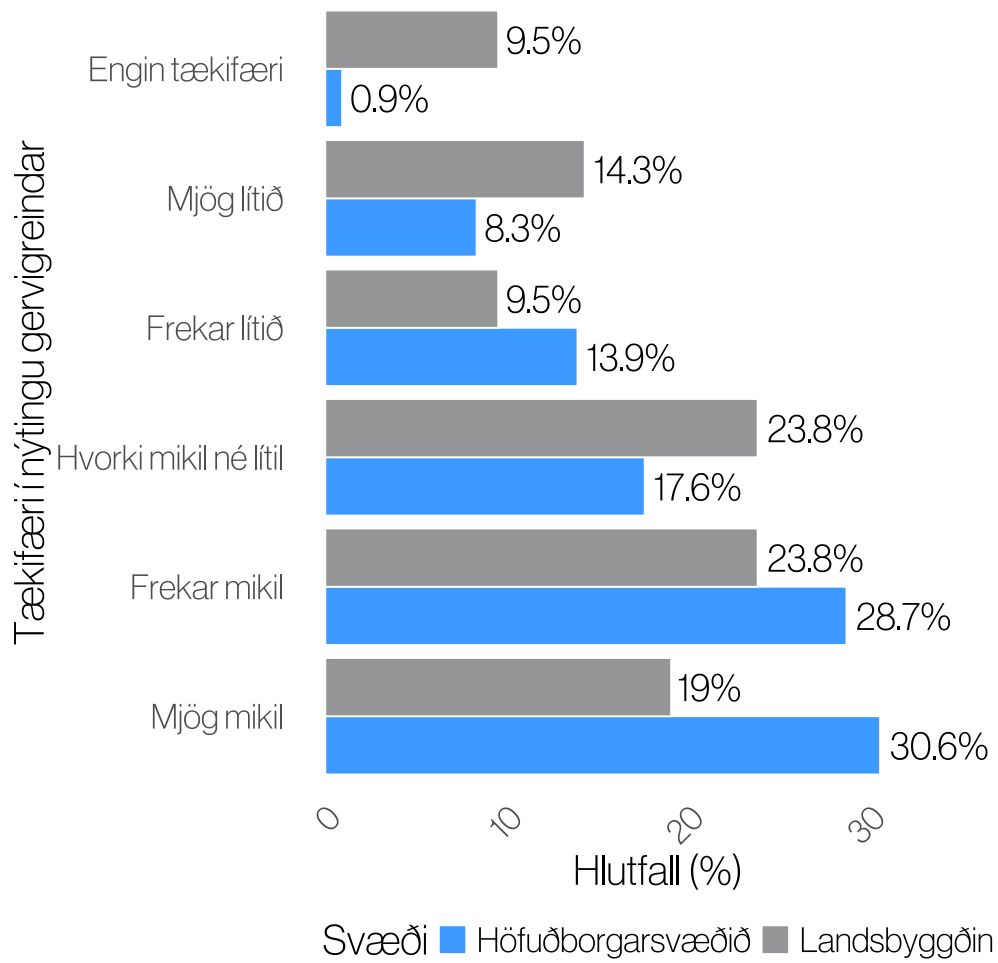
24,6%

Fyrirtækja sjá mikil tækifæri í notkun gervigreindar, en nýta sér ekki úrræði starfsmenntasjóða.

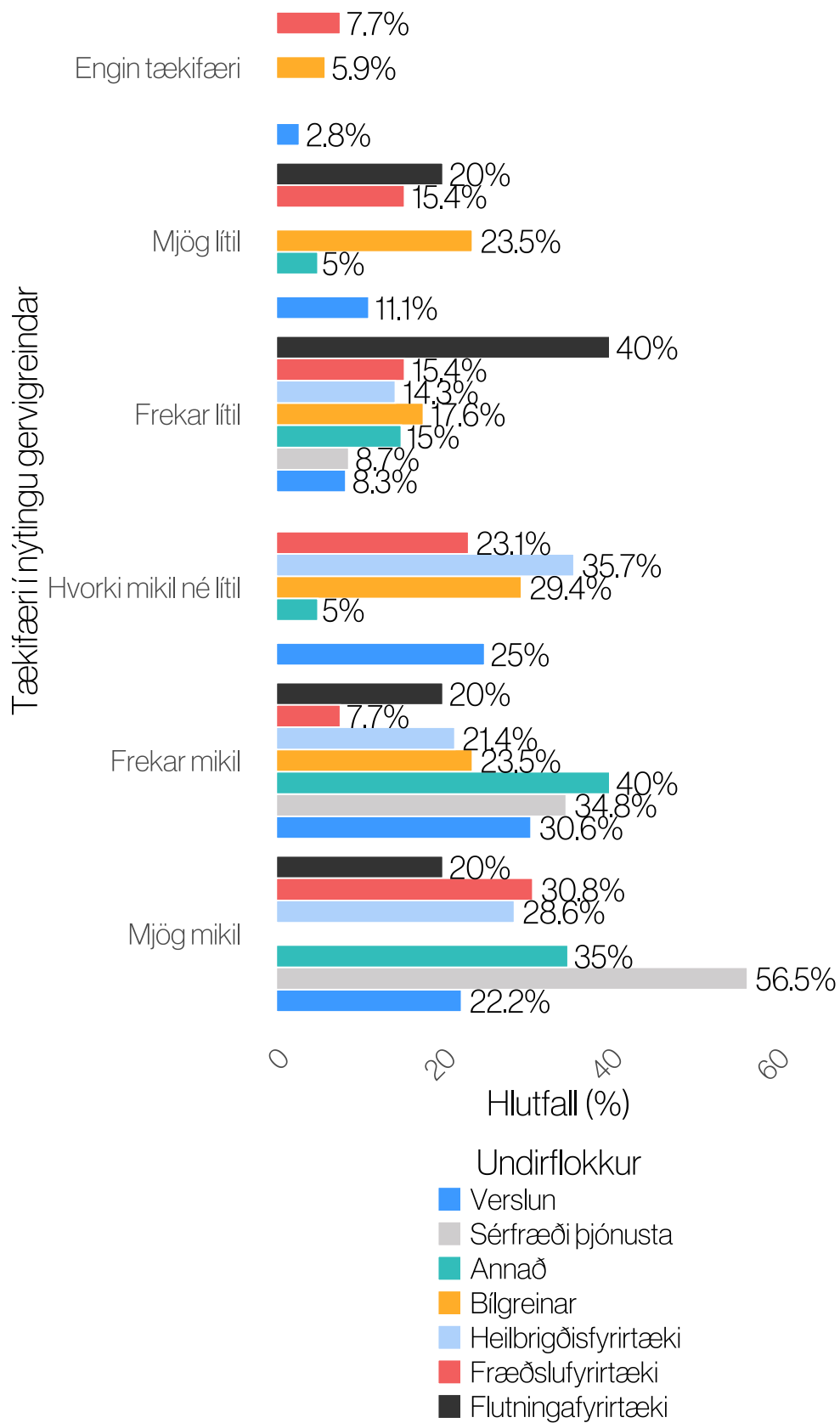
7.1 Hversu mikil tækifæri telur þú til þess að nýta gervigreind í starfsemi fyrirtækisins?

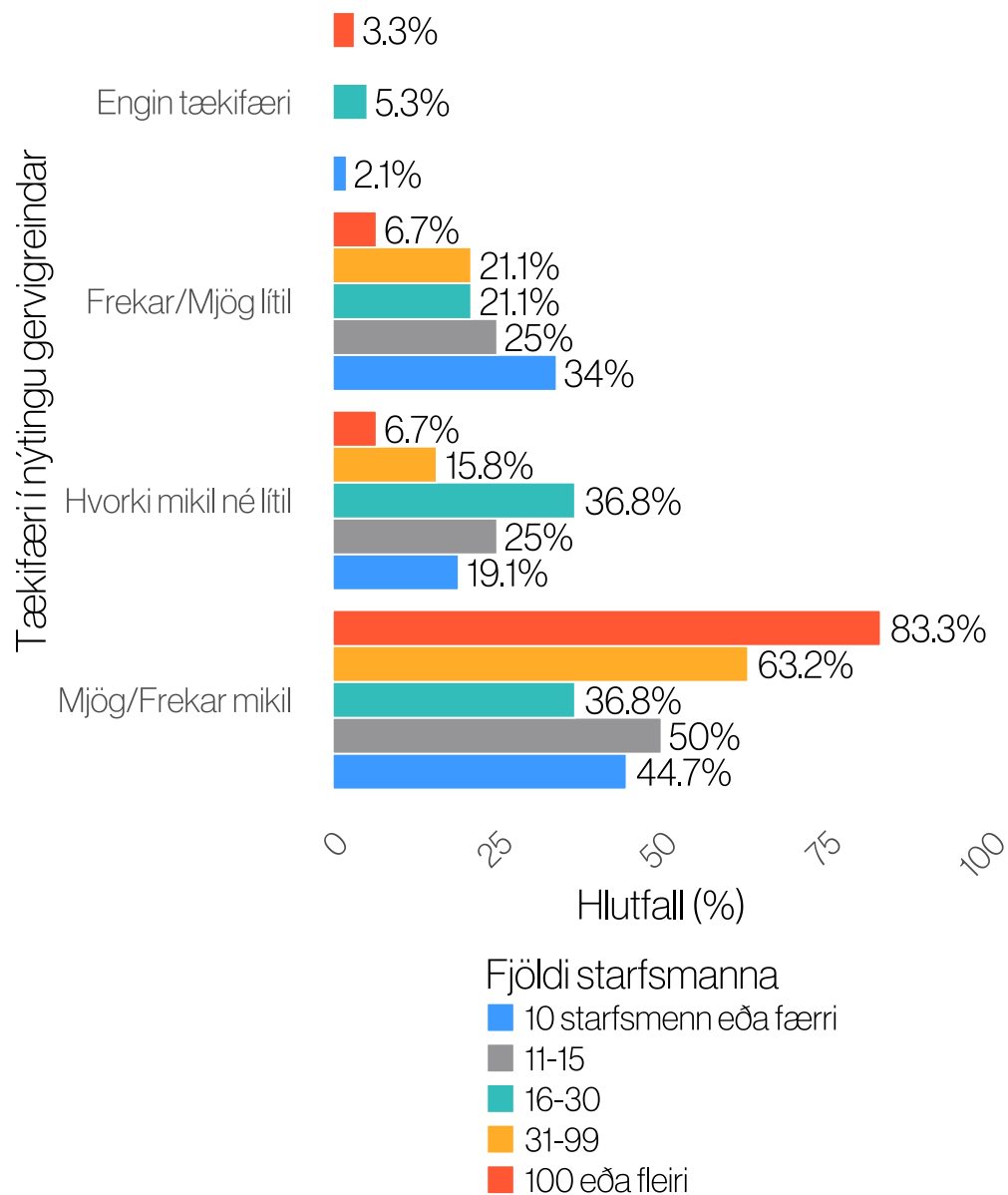
7.2 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir svæðum

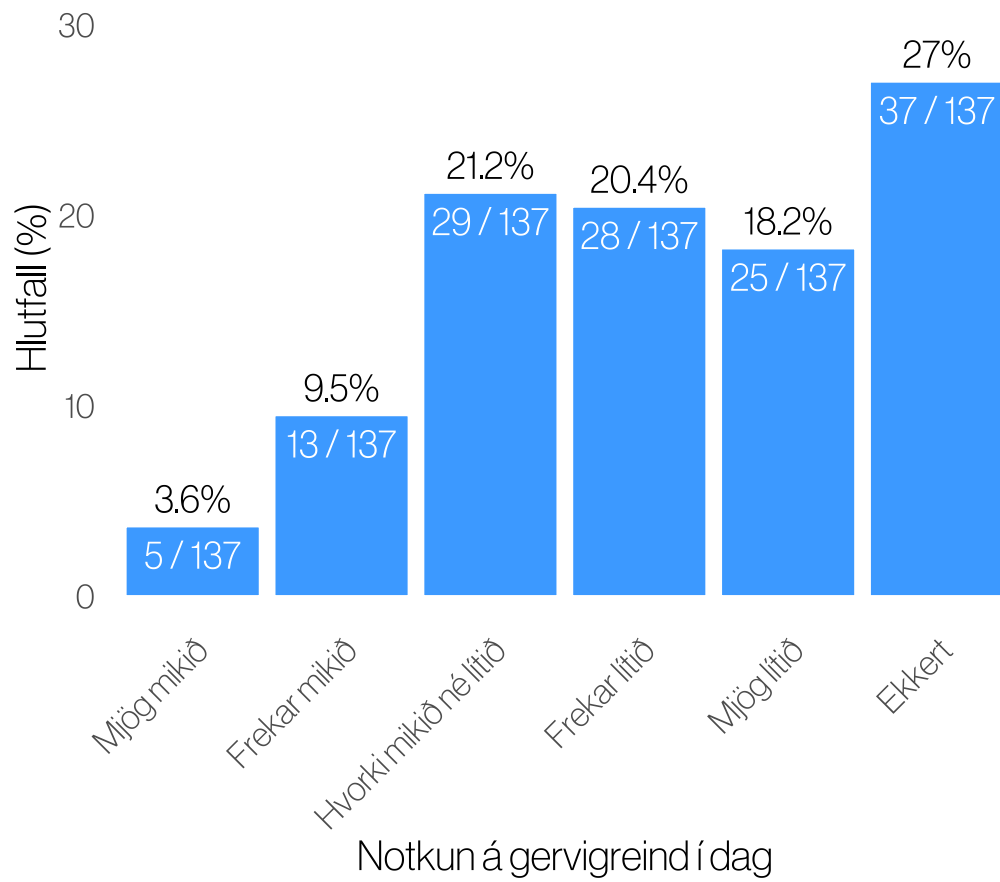
7.3 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir atvinnugreinum

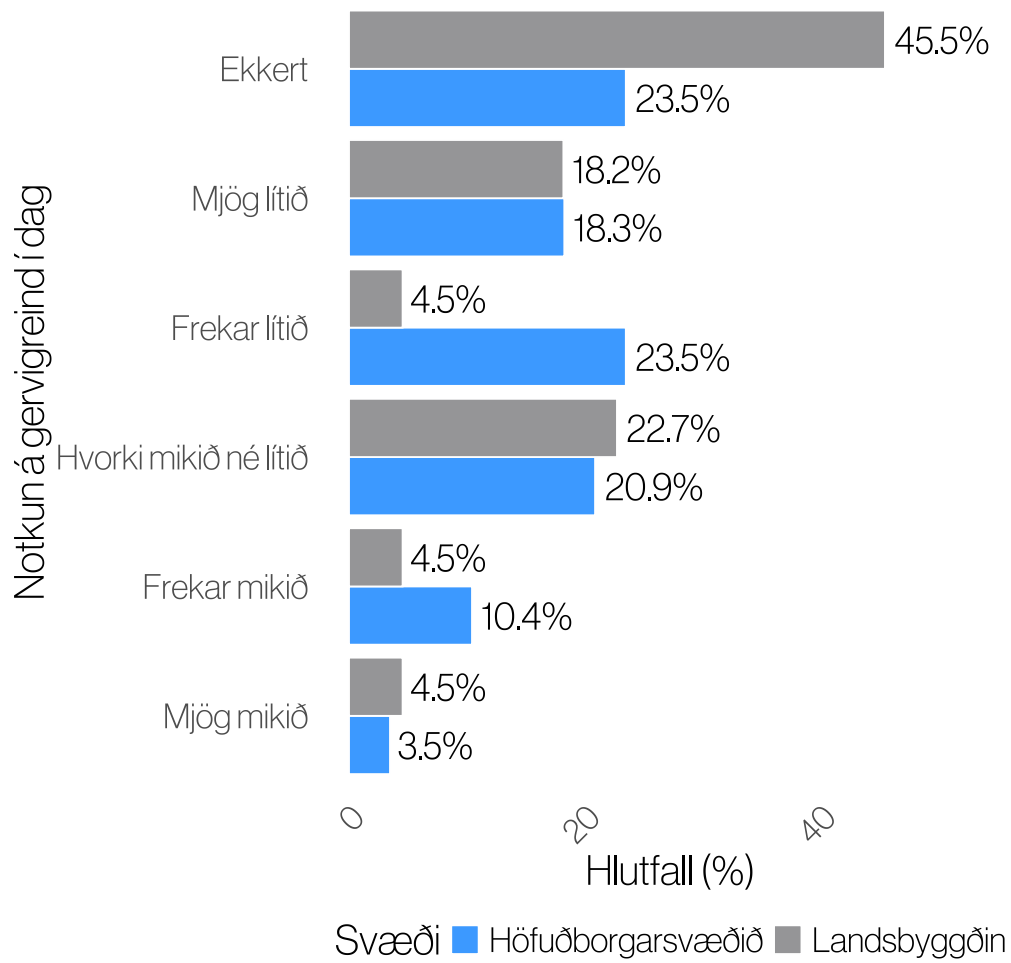
7.4 Tækifæri í nýtingu á gervigreind eftir stærð

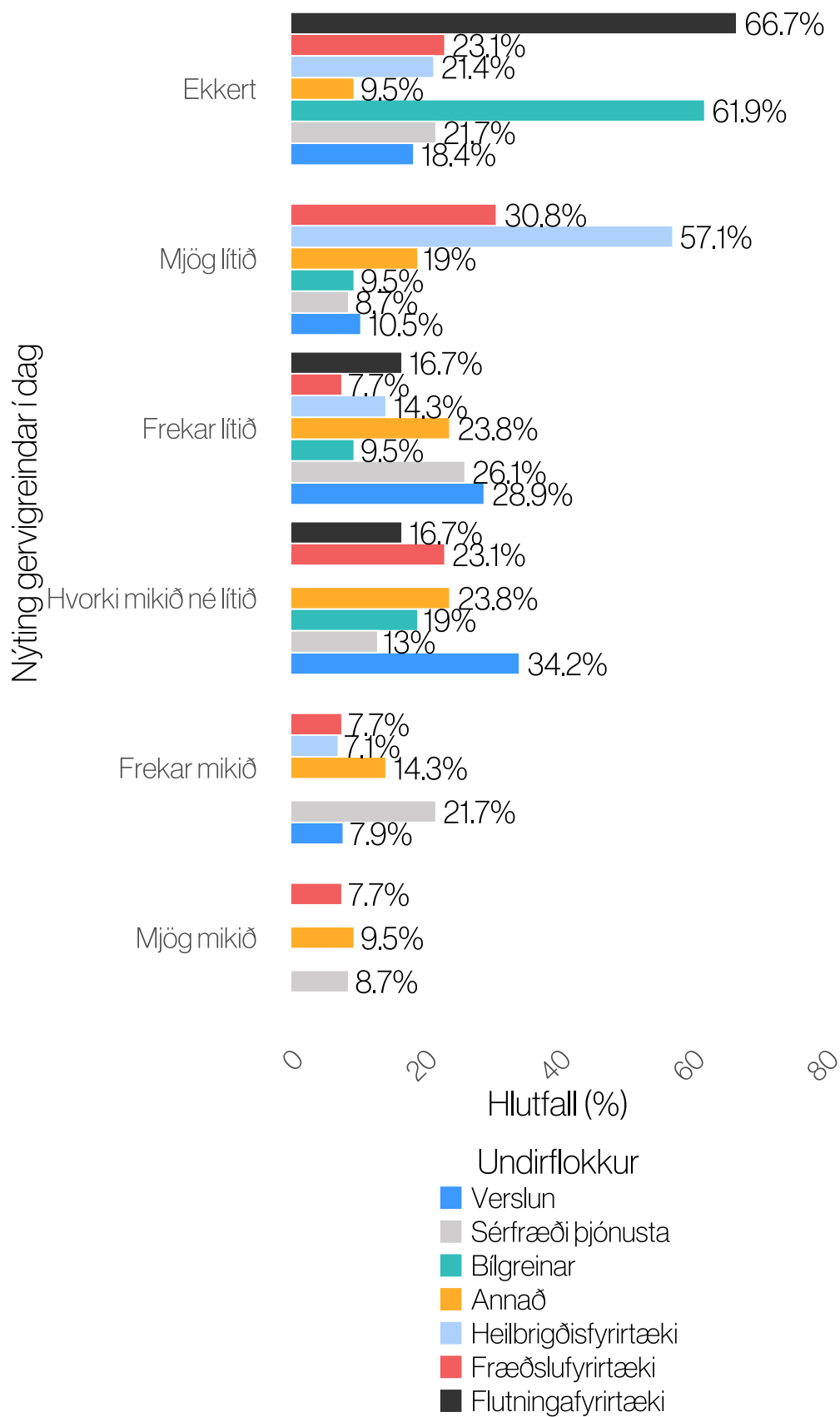
7.5 Hversu mikið er gervigreind notuð í starfsemi fyrirtækisins í dag?

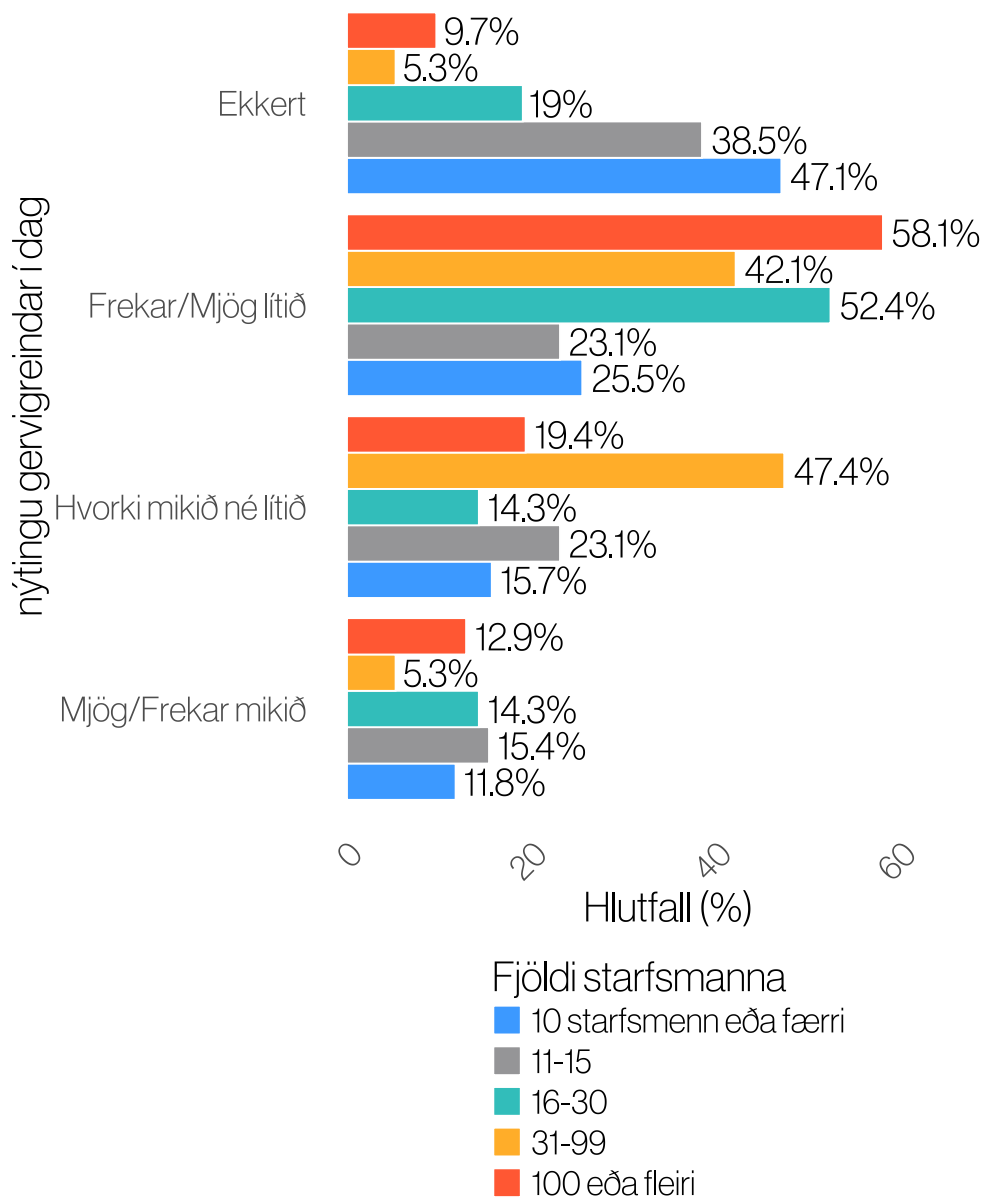
7.6 Notkun gervigreindar eftir svæðum

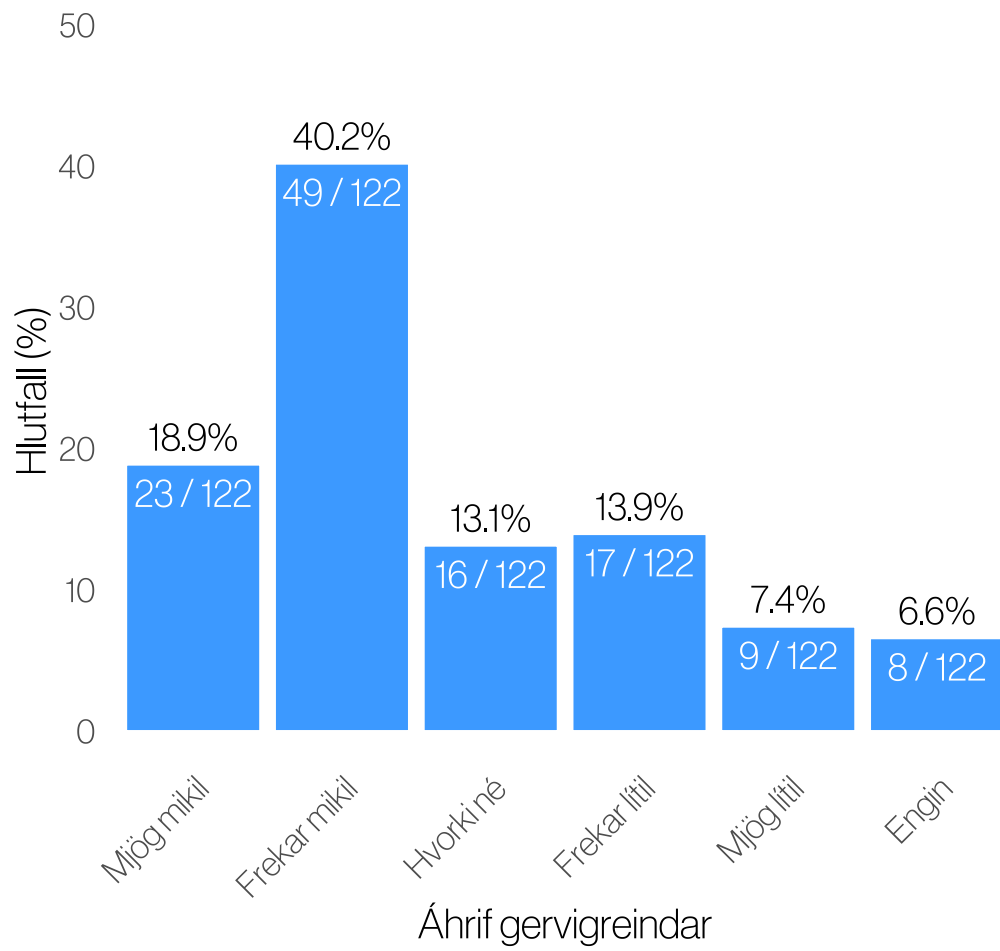
7.7 Notkun gervigreindar eftir atvinnugreinum

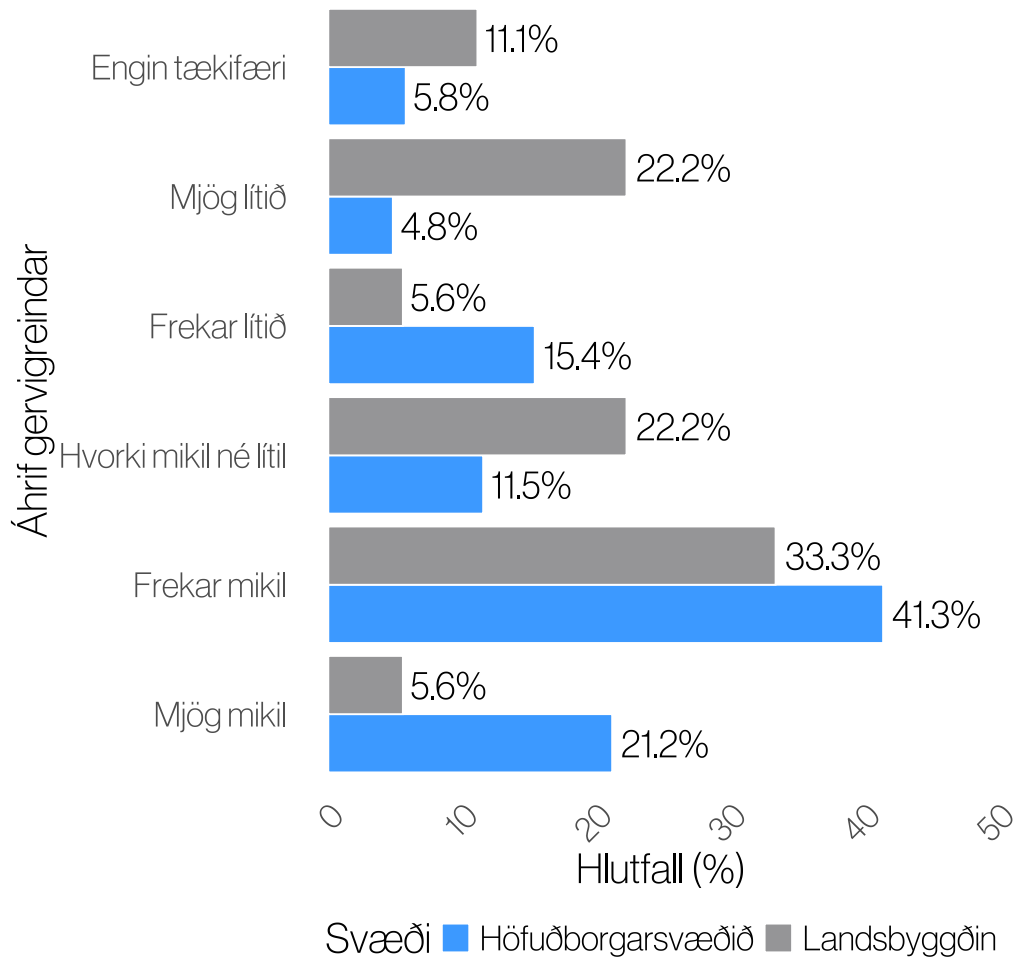
7.8 Notkun gervigreindar eftir stærð

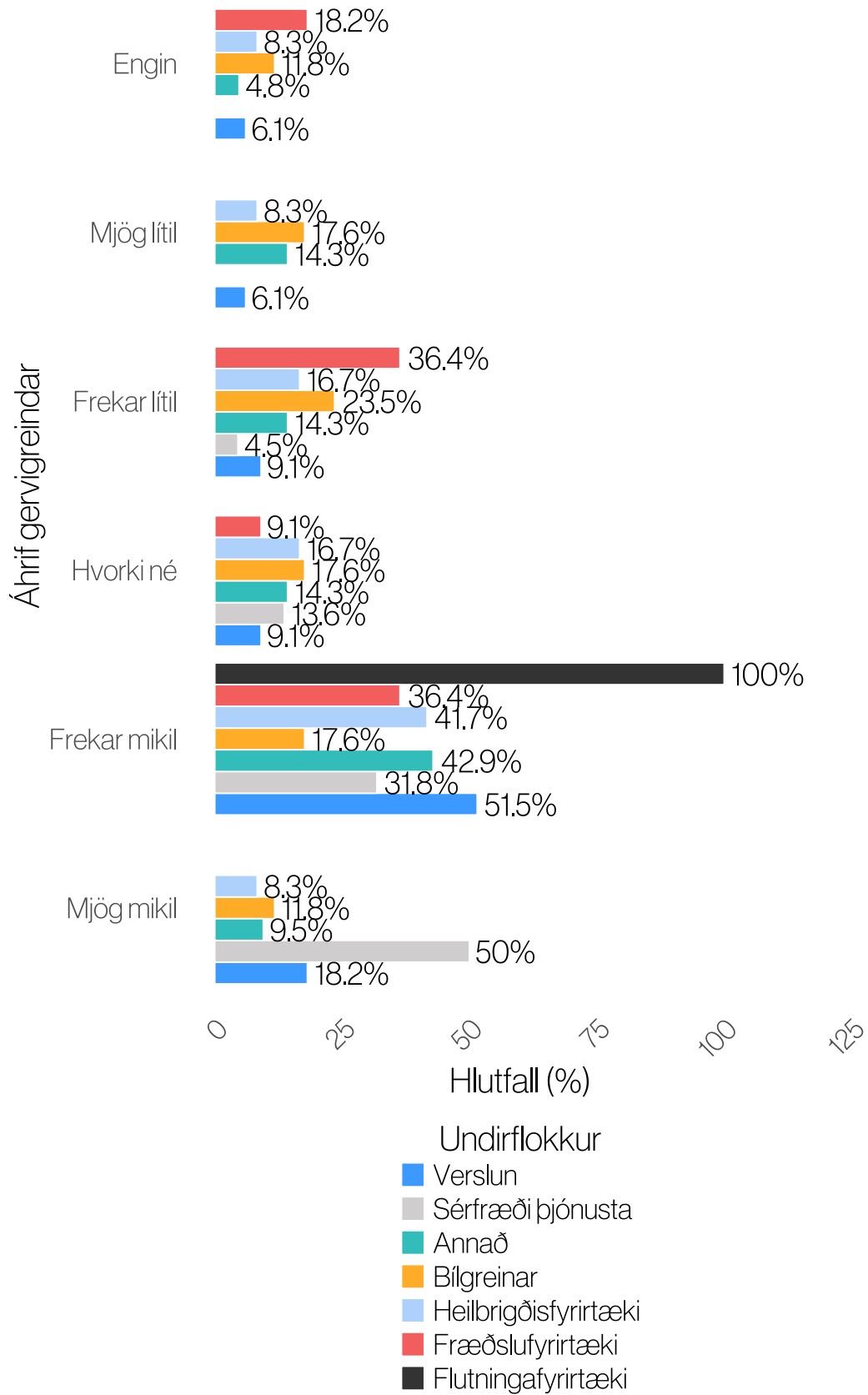
7.9 Hversu mikil áhrif telurðu að gervigreind muni hafa á þínum samkeppnismarkaði á næstu árum?

7.10 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir svæði

7.11 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir atvinnugrein

7.12 Áhrif á samkeppnismarkaði eftir stærð

